

آموزش زبان فارسی برای عرب زبانان (۱)

جمله ساده فارسی

دکتر محمد علی آذرشب

استاد دانشگاه تهران

آذرشب، محمدعلی

جملة سادة فارسی / محمدعلی آذرشب؛ [تهیه کننده] مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی - سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی؛ تهران: الهدی، ۱۳۸۳.

ISBN 964 - 439 - 023 - 7

۱۶۰ ص. -- (الفارسیه للعرب؛ ۱)

فارسی - عربی.

فهرستویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. زبان عربی -- مکالمه و جمله سازی -- فارسی. ۲. زبان عربی -- آموزش. ۳. زبان عربی -- خودآموز. الف. عنوان.

فا ۴۹۲ / ۷۸۲۴

ج ۸ PJ ۶۱۱۵ / ۲۳۶

کتابخانه ملی ایران

۳۷۵۱۳ - ۸۳

مؤسسة الهدی للنشر والتوزيع

ص.ب: ۴۳۶۳ - ۱۴۱۵۵

تلفون: ۶۴۰۶۲۶۱ فاکس: ۶۴۰۶۲۴۰

الكتاب: جملة سادة فارسی

إعداد: الدكتور محمد علی آذرشب

تهیه و تنظیم: مرکز تطوير اللغة الفارسية و ادبها، رابطة الثقافة و العلاقات الاسلامية

عدد النسخ: ۲۰۰۰ نسخة

الطبعة الثالثة: ۱۴۲۶ هـ / ۲۰۰۵ م مزيدة و منقحة

الناشر: مؤسسة الهدی للنشر والتوزيع

ISBN: 964 - 439 - 025 - 3 دوره

ISBN: 964 - 439 - 023 - 7

حقوق الطبع محفوظة

جمله ساده فارسی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا
وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾

قرآن کریم

الحجرات/۱۳

مقدمة

بين العالم العربي وإيران علاقات وثيقة ثقافية واجتماعية وسياسية واقتصادية عريقة، وهذه العلاقات قد تطورت أخيراً بشكل خاص، ضمن إطار مصالح الأمة العربية والإسلامية بل - وأوسع من ذلك - ضمن إطار المشروع الحضاري المرتقب والعودة المنشودة إلى مكانتنا التاريخية على ظهر الأرض.

وهذه العلاقات الواسعة تتطلب إزالة الحاجز اللغوي كي تتكون لدى شعب كل بلد رؤية واضحة مباشرة عن أشقائه في البلد الآخر، يرافقها طبعاً تعاون في جميع المجالات المطلوبة لدعم العلاقات. وللعارفين بلغتي البلدين دور هام في تقوية الأواصر وتفعيل التواصل.

* * *

ثمة تراث ضخم في الآداب والتاريخ والعلوم الإسلامية والفلسفة والطب والهندسة و... مدون باللغة الفارسية، ولا يستغني عنه الباحثون في هذه العلوم، ولذلك تخصص عدد كبير من المستشرقين في اللغة الفارسية ليطلعوا على هذا التراث. وأحرى بالدارسين والباحثين العرب أن يطلعوا عليه لأنه يشكل جزءاً من الرصيد الحضاري المشترك بين العرب والإيرانيين.

* * *

التواصل العربي الإيراني ضرورة من ضرورات النهضة الشاملة، وكان رواد النهضة العربية مهتمين باللغة الفارسية وآدابها وتراثها منهم جمال الدين

٥

التواصل العربي الإيراني ضرورة من ضرورات النهضة الشاملة، وكان رواد النهضة العربية مهتمين باللغة الفارسية وآدابها وتراثها منهم جمال الدين

٥

المعروف بالأفغاني، والإمام محمد عبده، والكواكبي، وعبد الوهاب عزّام مؤسس أقسام الفارسية في الجامعات المصرية، وكبار شعراء المرحلة المعاصرة أمثال محمود سامي البارودي، وجميل صدقي الزهاوي، ومحمد الفراتي، ومحمد مهدي الجواهري ... ذلك لأنهم أدركوا ضرورة التواصل الشرقي - الشرقي في هذه النهضة لعمق الاشتراك في الجذور والفروع.

* * *

الأدب الفارسي، بشعرائه الكبار أمثال الفردوسي وسنائي والعتّار وجلال الدين الرومي وسعدي الشيرازي وحافظ الشيرازي والخيام، له مكانته الكبرى في الآداب العالمية، واهتم الغرب بترجمة دواوين هؤلاء الشعراء وشرحها ودراسة تأثيرها في الآداب الأخرى، وجدير بالعربي أن يطلع على هذه الكنوز التي تشكل جزءاً من حضارته الغنية، كما أن الاهتمام العالمي اليوم بالساحة الثقافية والأدبية والفنية والسينمائية والحضارية والسياسية الإيرانية يشجع على معرفة اللغة الفارسية للوقوف على معالم هذه الساحة من مصادرها مباشرة.

* * *

اللغة الفارسية جزء من اللغات الإسلامية، بل ومن أهمها، لما دوّن فيها من تراث أدبي وعلمي ضخم، وقد تفاعلت مع اللغة العربية فكانت حروفها عربية ونسبة مرتفعة من كلماتها عربية، وآدابها ممتزجة بنصوص القرآن والحديث والشعر العربي.

كما أن هذه اللغة أثرت على آداب اللغة العربية شعراً ونثراً، فتركت بصماتها في المفردات والمضامين، مما فسح المجال الواسع للدراسات الأدبية واللغوية المقارنة، وبما جعل اللغة الفارسية أقرب لغة إلى العربية.

* * *

علاقات الجوار الإيراني - العربي تعود إلى عصور قديمة جداً، وجاء الإسلام ليجعل من الإيرانيين والعرب في سياق تاريخي وحضاري موحد، من هنا لا غنى للباحث في تاريخ المنطقة عن دراسة إيران تاريخاً ومجتمعاً وثقافة وتراثاً، مما يستدعي الوقوف على المصادر التاريخية باللغة الفارسية.

* * *

هذه وغيرها من العوامل هي التي دعت الجامعات العربية إلى تدريس اللغة الفارسية في أقسام العلوم الإنسانية أو في قسم مستقل بها أو في مراكز تعليمية تابعة للجامعات.

ولقد عمل الأساتذة العرب والإيرانيون على وضع كتب لتلبية هذه الحاجة التعليمية، وفق مناهج مختلفة وأذواق متباينة، والعربي بحاجة - في هذا المجال - إلى أسلوب خاص لما بين اللغتين العربية والفارسية من مشتركات كبيرة في الحروف والكلمات والعبارات، كما أن تعليم اللغة يحتاج أولاً إلى مران على أصول تكوين الجملة، ثم على النصوص البسيطة والمحادثات البسيطة، ثم التدرج إلى مستويات أرفع.

استفدت من تجربتي السابقة في تعليم اللغة العربية للإيرانيين، من خلال التدريس، ومن خلال تأليف كتاب «اللغة العربية الحديثة» وهو كتاب تعليمي جامعي تعددت طبعاته، وحظي باهتمام الأساتذة والطلبة في إيران. كما استفدت من تجربة تدريس اللغة الفارسية في الجامعات السورية، بعد أن كُلفت بالتعاون مع هذه الجامعات ومراكزها التعليمية التابعة لها بشأن تدريس اللغة الفارسية.

وهذا الكتاب يلبي حاجة المستوى الأول من التعليم، ويتطلب خمسين ساعة تدريسية، وستعقبه - بإذن الله - أربعة كتب للمستويات التالية، ومع هذا الكتاب والكتب التالية أشرطة صوتية تسهل على المتعلم متابعة الدرس

بعد انتهاء الحصة.

ولا يخفى على المدرسين والدارسين الكرام أن التمارين المذكورة في نهاية كل درس هي نماذج فقط، ولا بد أن يستزيد منها المتعلم كي يتطبع ذوقه ولسانه على الجملة الفارسية.

يفرض عليّ الواجب أن أتقدم بجزيل الشكر للدكتورة ندى حسون مدرسة اللغة الفارسية في جامعة دمشق على ما بذلته من جهد لتصحيح الكتاب، وما أبدته من ملاحظات قيّمة. كما أشكر جامعة دمشق على اعتمادها هذا الكتاب لتدريس اللغة الفارسية في كلية الآداب والعلوم الإنسانية.

لقد صدرت الطبعة الأولى من هذا الكتاب عن المستشارية الثقافية الإيرانية بدمشق سنة ٢٠٠١، وأعادت جامعة دمشق طباعته بعد التنقيح سنة ٢٠٠٣، وهاهو يصدر في طبعته الثالثة عن مجلس نشر اللغة الفارسية التابع لرابطة الثقافة والعلاقات الإسلامية، بعد تنقيح وإعادة نظر. أرجو أن تكون هذه المساهمة تجربة أخرى من التجارب المفيدة التي قدّمها قبلي الأساتذة والمهتمون. فإن حالفها بعض التوفيق فما توفيقى إلا بالله عليه توكلت وإليه أنيب.

أ. د. محمد علي آذرشب
طهران - صفر ١٤٢٤ هـ. ق
فروردين ١٣٨٣ هـ. ش
أبريل / ٢٠٠٤ م

جمله‌ی اسمیه

بشنوید و تکرار کنید^(۱):

سعید عالم است .	سعید عالم .
کتاب مفید است .	الکتاب مفید .
جواد کریم است .	جواد کریم .
مسعود بخیل است .	مسعود بخیل .
منزل وسیع است .	المنزل وسیع .
علم شریف است .	العلم شریف .
قرآن مقدّس است .	القرآن مقدّس .
برق ضعیف است .	التيار (الكهربائي) ضعيف .
هوا لطیف است .	الجو لطيف .
قاضی عادل است .	القاضي عادل .

***

۱. اسمعوا وکرّروا.

پیراهن کثیف بود .	كان الثوب وسخاً .
غذا لذیذ بود .	كان الطعام لذيذاً .
مقاله ضعیف بود .	كانت المقالة ضعيفة .
قزوین پایتخت بود .	كانت قزوین عاصمة .
خیابان شلوغ بود .	كان الشارع مزدحماً .
سعید مریض بود .	كان سعيد مريضاً .
درس آسان بود .	كان الدرس سهلاً .
شهر زیبا بود .	كانت المدينة جميلة .
در بسته بود .	كان الباب مغلقاً .
دوا تلخ بود .	كان الدواء مرّاً .

***

کلاس کوچک نیست .	ليس الصف صغيراً .
اصفهان پایتخت نیست .	ليست إصفهان عاصمة .
علی معلّم نیست .	ليس علي معلماً .
جواد مهندس نیست .	ليس جواد مهندساً .
کوچه پهن نیست .	ليس الزقاق عريضاً .

دانشگاه نَزْدِيك نیست .	ليست الكلية قريبة .
شهر بَزْرگ نیست .	ليست المدينة كبيرة .
هوا سَرْد نیست	ليس الجو بارداً .
دَر باز نیست .	ليس الباب مفتوحاً .
سقف بلند نیست .	ليس السقف عالياً .
دانشگاه دور نیست .	ليست الجامعة بعيدة .

***

دَر بَسْتِه نبود .	لم يكن الباب مفتوحاً .
خانه زيبا نبود .	لم يكن البيت جميلاً .
بازی جالب نبود .	لم يكن اللعب ممتعاً .
اوضاع عادى نبود .	لم تكن الأوضاع عادية .
غذا لذیذ نبود .	لم يكن الطعام لذيذاً .
رستوران تَمِيز نبود .	لم يكن المطعم نظيفاً .
لباس كثيف نبود .	لم يكن اللباس وسخاً .
اتاق مرتب نبود .	لم تكن الغرفة مرتبة .
چراغ روشن نبود .	لم يكن المصباح مضيئاً .
آسمان صاف نبود .	لم تكن السماء صافية .

***

هوا سَرْد شد .	أصبح الجو بارداً.
آب داغ شد.	أصبح الماء ساخناً.
دِرَخْتْ سَبَز شد.	أصبحت الشجرة خضراء .
اتاق كَشِيف شد.	صارت الغرفة وسخة.
كِشور آزاد شد.	أصبح البلد حراً.
اسلام منتشر شد.	صار الإسلام منتشراً.
على خَسْتِه شد.	أصبح عليُّ متعباً.
حسن گُرُسْنِه شد.	أصبح حسن جائعاً.
ميوه زياد شد.	صارت الفاكهة كثيرة.
بازار كساد شد.	أصبح السوق كاسداً.

***

قواعد :

١- الجمل الاسمية في اللغة الفارسية تحتاج إلى فعل مساعد رابط :

است : يكون   ونفيها : نیست

بود : كان   ونفيها : نبود

شد : صار، أصبح   ونفيها : نشد

وبدلاً من «شد» يمكن استعمال : «گردید» و «گشت».

٢ - نهاية الكلمات في الجمل المذكورة ساكنة لأن اللغة الفارسية ليست إعرابية .

٣ - الحروف العربية كلها موجودة في الفارسية وتزيد الفارسية عليها بأربعة حروف هي:

پ = P ، چ = Ch ، گ = g ، ژ = J

٤ - تنطق الحروف : ت ، س ، ص كلها مثل الحرف : س .

٥ - تنطق الحروف ذ ، ز ، ض ، ظ كلها مثل الحرف : ز .

٦ - الحرفان : ت ، ط يلفظان : ت .

٧ - الحرفان : ح ، هـ يلفظان : هـ .

٨ - الحرفان : ع ، أ يلفظان : أ .

٩ - الحرف : و (إذا كان متحركاً) يلفظ مثل V بالانجليزية .

١٠ - إذا وقعت الواو بين حرفي الحاء والألف ، أو الحاء والياء فحكمها أن لا تلفظ مثل:

خوارزم^(١) تلفظ : خارزم .

خواهر^(٢) تلفظ : خاهر .

خوان^(٣) تلفظ : خان .

خویش^(٤) تلفظ : خيش .

١١ - التاء القصيرة في نهاية الكلمات إما أن تبدل إلى تاء طويلة أو إلى هاء ساكنة :

فضيلة	←	فضيلت	←	مصيبة	←	مصيبت
فاطمة	←	فاطمة	←	جائزة	←	جايزه

---

١. اسم منطقة. ٢. أخت. ٣. مائدة. ٤. نفس أو ذات.

تمرين :

اولاً - اقرأ الكلمات التالية :

(كل الكلمات المذكورة أدناه عربية مستعملة في الفارسية) :

ثمر - مثلث - مثل - ثلث - مثال - تمثال - ارث - وارث - ثمن - لوث .
 فرصت - مصدر - بر - صدق - صدف - أعصاب - عصر - مرصد - قصد .
 ذبح - ذوق - مذمت^(١) - عذاب - معذب - مهذب - جذاب - مجذوب - جذب .
 فرض - مرض - مريض - فرضيه - ضرب - ضريب - ضربت^(٢) - عرض -
 روضه - رضا - افتضاح - فضل - فضيلت^(٣) .
 ظهور - ظاهر - مظهر - ظلم - ظلمت^(٤) - مظلوم - عظيم - عظمت^(٥) - معظّم .
 طير - طيور - طرد - طريق - طرُق - عطار - معطر - مطبّ - طبيب - طبابت^(٦) .
 حرمت - حرام - محرم - حميد - محمود - روح - حديث - حادثة - محدث - مُحادثه
 - محكوم - حكومت^(٧) - محدود - حدّ - متحير - حيرت - حمام - فرح - محبوب - محمد
 - مرحوم - رحمت^(٨) - ريحان - حسن - محسن - احسان - حسين .
 على - معلم - عالم - عدد - معدود - عبد - علم - عدالت^(٩) - عوام - عموم -
 معدوم - معلّم - معاد - عدو - عرفان - معرفت - معصيت^(١٠) - منفعت^(١١) - منافع -
 معارف - فرع - زرع - مزرعه - زارع .

***

١. الذم . ٢. الضربة . ٣. الفضيلة . ٤. الظلمة . ٥. العظمة . ٦. الطبابة . ٧. الحكومة . ٨. الرحمة . ٩. العدالة .
 ١٠. المعصية . ١١. المنفعة

ثانياً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

- ١ - الطعام لذيذ .
- ٢ - العاصمة مزدحمة .
- ٣ - الأوضاع عادية .
- ٤ - السماء صافية .
- ٥ - اللباس نظيف .
- ٦ - المدينة جميلة .
- ٧ - لم يكن الباب مفتوحاً .
- ٨ - المصباح مضيء .
- ٩ - الدرس مفيد .
- ١٠ - البيت مرتب .
- ١١ - لم يكن الجو بارداً .
- ١٢ - الكلية قريبة .
- ١٣ - علي مهندس .
- ١٤ - الزقاق عريض .
- ١٥ - الشارع مزدحم .
- ١٦ - كان التيار (الكهربائي) ضعيفاً.

- ١٧ - لم يكن الدرس سهلاً .
- ١٨ - كان القاضي عادلاً .
- ١٩ - ليس جواد بخيلاً .
- ٢٠ - ليست حمص عاصمة .
- ٢١ - القاهرة عاصمة .
- ٢٢ - كان اللعب عادياً .
- ٢٣ - كان البيت مزدحماً .
- ٢٤ - الجو بارد .
- ٢٥ - صار علي مهندساً .
- ٢٦ - أصبح الدرس سهلاً .
- ٢٧ - صار البيت مرتباً .
- ٢٨ - أصبحت الأوضاع عادية .
- ٢٩ - أصبحت العاصمة مزدحمة .
- ٣٠ - أصبحت المدينة جميلة .

***

ثالثاً - اذكر معنى هذه الجمل واكتبها في حالة النفي :

- ۱ - برق ضعیف است .
- ۲ - منزل وسیع است .
- ۳ - هوا لطیف است .
- ۴ - پیراهن کثیف است .
- ۵ - کریم مریض بود .
- ۶ - خیابان زیبا بود .
- ۷ - اصفهان پایتخت بود .
- ۸ - غذا لذیذ بود .
- ۹ - کوچه شلوغ بود .
- ۱۰ - شهر بزرگ است .
- ۱۱ - سقف بلند است .
- ۱۲ - هوا سرد است .
- ۱۳ - کلاس مرتب است .
- ۱۴ - آسمان صاف بود .
- ۱۵ - رستوران تمیز بود .
- ۱۶ - بازی جالب بود .

۱۷ - چراغ روشن بود .

۱۸ - شهر جالب بود .

۱۹ - خانه كوچك است .

۲۰ - علی مهندس است .

۲۱ - خیابان شلوغ شد.

۲۲ - سعید مریض شد.

۲۳ - غذا لذیذ شد.

۲۴ - پایتخت بزرگ شد.

۲۵ - خیابان زیبا شد.

۲۶ - حسن گرسنه شد.

۲۷ - در بسته شد.

۲۸ - اتاق روشن شد.

۲۹ - بازی جالب شد.

۳۰ - شهر شلوغ شد.

***

جمله‌ی اسمیه / مضاف ومضاف الیه صفت وموصوف

بشنوید وتکرار کنید :

لباسِ کارگر تمیز است .	ملابس العامل نظيفة .
کلاسِ دانشکده بزرگ است .	صف الكلية كبير .
خیابانِ شهر پهن است .	شارع المدينة عريض .
رنگِ دیوار سفید است .	لون الحائط أبيض .
سلام علامتِ ادب است .	السلام علامة الأدب .
صندلیِ معلم نو است .	كرسي المعلم جديد .
نیمکتِ محصلِ کهنه است .	مسطبة الطالب قديمة .
دودِ سیگار بد است .	دخان السيجارة سيء .
پنجره‌ی اتاق بسته است .	نافذة الغرفة مغلقة .
ورقِ کتاب پاره است .	ورقة الكتاب ممزقة .
تخته‌ی کلاس تمیز است .	لوحة الصف نظيفة .

خانه‌ی علی دور است .	بیت علی بعید .
هوای بهار معتدل است .	جوّ الربیع معتدل .
انتهای خیابان نزدیک است .	نهاية الشارع قريبة .
دوای مریض گران است .	دواء المريض غالٍ .
موی سر علی مشکمی است .	شعر رأس علی أسود .
جوی آب تمیز است .	مجرى الماء نظيف .
رنگ سبز زیبا است .	اللون الأخضر جميل .
درس اول سخت است .	الدرس الأول صعب .
چای داغ خوب است .	الشاي الساخن جيّد (مستساغ).
هوای شهر آلوده است .	جوّ المدينة ملوّث .
ستاره‌ی آسمان جذاب است .	نجمة السماء جذابة .
خانه‌ی وکیل نزدیک است .	بیت المحامي قريب .
دفتر مهندس دور است .	مكتب المهندس بعيد .
مطبّ پزشك نزدیک است .	عيادة الطبيب قريبة .

***

قواعد:

- ١ - المضاف يُكسر آخره في الفارسية . والكسرة في الفارسية لا تُشبع (تلفظ بين الكسرة والفتحة) : كلاسِ دانشكده - دفترِ رئيسِ دانشگاه - مطبِ پزشك
- ٢ - الموصوف يُكسر غالباً أيضاً : درسِ اوّل - سقفِ بلند - چراغِ روشن.
- ٣ - بعد الهاء الساكنة والألف والواو تضاف (ي) وعليها تقع كسرة الإضافة .
مثال : پنجره‌ی اتاق - دوايِ مريض - جويِ آب .
وتكتب أيضاً بصورة همزة على الهاء :
مثال : پنجره‌ی اتاق - خانه‌ی كارگر - كارخانه‌ی نساجی .

تعريف :

اولاً - اجعل كل كلمتين مما يلي مضافاً ومضافاً إليه أو صفة وموصوفاً، في جملة مفيدة :

- ١- لباس - كارگر .
- ٢- ورقه - دفتر .
- ٣- هوا - شهر .
- ٤- دوا - مريض .
- ٥- جو - آب .
- ٦- خانه - معلم .
- ٧- صندلی - محصل .
- ٨- رنگ - تخته .
- ٩- كلاس - دانشكده .

- ۱۰- انتها - كوچه .
- ۱۱- سقف - كلاس .
- ۱۲- رستوران - دانشكده .
- ۱۳- آسمان - شهر .
- ۱۴- هوا - بهار .
- ۱۵- چای - سرد .
- ۱۶- مطب - پزشك .
- ۱۷- دفتر - وكيل .
- ۱۸- غذا - رستوران .
- ۱۹- مو - سر .
- ۲۰- درس - اول .
- ۲۱- اتاق - روشن .
- ۲۲- مرد - بزرگ .
- ۲۳- رنگ - مشكی .
- ۲۴- درخت - سبز .
- ۲۵- غذا - لذیذ .
- ۲۶- گل - زیبا .
- ۲۷- كوچه - پهن .
- ۲۸- دانشكده - ادبیات .
- ۲۹- خیابان - شلوغ .
- ۳۰- درس - فارسی .

***

ثانياً - أجب عن الأسئلة التالية بالإيجاب والنفي كما في المثال التالي :

- المثال = خیابان شهر پهن است ؟ (هل شارع المدينة عريض؟)
بله خیابان شهر پهن است . (نعم ، شارع المدينة عريض.)
نه خیابان شهر پهن نیست . (لا، ليس شارع المدينة عريضاً.)

- ۱- آیا غذای داغ خوب است ؟
- ۲- آیا ستاره‌ی آسمان جذاب است ؟
- ۳- آیا درسِ اول آسان است ؟
- ۴- آیا خانه‌ی وکیل نزدیک است ؟
- ۵- آیا انتهای خیابان دور است ؟
- ۶- آیا هوای شهر تمیز است ؟
- ۷- آیا رنگِ کلاس سفید است ؟
- ۸- آیا جوی آب تمیز است ؟
- ۹- آیا خیابانِ شهر شلوغ است ؟
- ۱۰- آیا برقِ اتاق روشن است ؟
- ۱۱- آیا اوضاعِ شهر عادی است ؟
- ۱۲- آیا کلاسِ دانشکده کوچک است ؟
- ۱۳- آیا خانه‌ی علی زیبا است ؟
- ۱۴- آیا درِ خانه باز است ؟

١٥ - آیا پنجره‌ی کلاس بسته است ؟

١٦. آیا صفحه‌ی اوّل کتاب سفید است ؟

١٧- آیا کتابِ فارسی گران است ؟

١٨- آیا اتاقِ محصل مرتّب است ؟

١٩- آیا غذایِ رستوران لذیذ است ؟

٢٠- آیا هوایِ کلاس سرد است ؟

***

ثالثاً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

١ - عيادة الطبيب قريبة .

٢ - كتاب الطالب ليس غالياً .

٣ - دخان السيجارة سيء .

٤ - كانت السماء صافية .

٥ - جوّ الربيع ليس بارداً .

٦ - الكلية قريبة .

٧ - مكتب المحامي ليس بعيداً .

٨ - ملابس الطالب نظيفة .

٩ - الصف مرتّب .

- ١٠ - سماء المدينة صافية .
- ١١ - سقف الغرفة مرتفع .
- ١٢ - الدرس الأول سهل .
- ١٣ - مجرى الماء ليس وسخاً .
- ١٤ - طعام المطعم كان لذيذاً .
- ١٥ - شارع المدينة كان مزدحماً .
- ١٦ - باب الكلية كان مفتوحاً .
- ١٧ - حمص ليست عاصمة .
- ١٨ - القاهرة عاصمة مصر .
- ١٩ - طهران مدينة جميلة .
- ٢٠ - الدواء ما كان مرّاً .

***

رابعاً - أجب عن الاسئلة التالية بانتخاب إحدى الكلمتين المتضادتين فيما يلي :

- ١- خیابان شهر پهن است یا تنگ ؟
- ٢- درخت پرتقال زشت است یا زیبا؟
- ٣- در کلاس باز بود یا بسته؟
- ٤- دوا تلخ بود یا شیرین؟

۵- مقاله‌ی اوّل ضعیف است یا قوی ؟

۶- هوای شهر تمیز بود یا کثیف ؟

۷- درس اوّل آسان بود یا سخت ؟

۸- برق کلاس روشن بود یا خاموش ؟

۹- آسمان صاف بود یا ابری ؟

۱۰- هوای اتاق سرد است یا گرم ؟

۱۱- دانشکده دور است یا نزدیک ؟

۱۲- کلاس بزرگ است یا کوچک ؟

۱۳- اتاق مرتّب است یا نا مرتّب ؟

۱۴- اوضاع عادی بود یا غیر عادی ؟

۱۵- قاضی عادل است یا ظالم ؟

۱۶- مسعود بخیل است یا کریم ؟

۱۷- کتاب مفید است یا مضرّ ؟

۱۸- سعید عالم است یا جاهل ؟

۱۹- خیابان شلوغ بود یا خلوت ؟

۲۰- مجید مریض است یا سالم ؟

***

جمله‌ی اسمیه / ضمایر

بشنوید و تکرار کنید :

من محصل هستم. = من محصلم.	أنا طالب.
تو محصل هستی. = تو محصلي.	أنت طالب.
او محصل است.	هو طالب.
ما محصل هستیم. = ما محصلیم.	نحن طلاب.
شما محصل هستید. = شما محصلید.	أنتم طلاب.
ایشان (آنها) محصل هستند. = ایشان محصلند. ^(۱)	هم طلاب.

***

امروز در منزل هستم.	أنا اليوم في البيت.
دیروز هم در منزل بودم.	أمس كنت في البيت أيضاً.

۱. وتكتب في الاملاء الحديث: محصل اند.

علي ومحمد در دانشكده بودند .	كان علي ومحمد في الكلية.
شما در كلاس نبودید.	لم تكونوا أنتم في الصف .
من اکنون در كلاسَم (در كلاس هستم) .	أنا الآن في الصف.
تو اکنون در كلاسِی (در كلاس هستی) .	أنت الآن في الصف.
معلم هَمُ الآن در كلاس است .	المعلم أيضاً الآن في الصف.
ما همه در كلاسِیم (در كلاس هستیم).	نحن جميعاً في الصف .
ما همه در دانشكده‌ایم (در دانشكده هستیم) .	نحن كلنا في الكلية .
ماهمه دانشجوایم (دانشجو هستیم)=ماهمه دانشجوییم .	نحن كلنا طلاب .
ایشان همه دانش آموزند (دانش آموز هستند).	هم كلهم تلاميذ .
من معلّم نیستم .	أنا لست معلماً .
شما در خیابان نیستید .	أنتم لستم في الشارع .
ایشان در پارك نیستند .	هم ليسوا في الحديقة.

***

قواعد:

١ - الضمائر المنفصلة في الفارسية ستة ويلحق الفعل الرابط العلامة المناسبة مع الضمير المنفصل.

الواحق الفاعلية	الفعل الرابط للحال	الفعل الرابط للماضي	الضمير المنفصل
م	هست	بود	من
ی	هست	بود	تو
—	است	بود	او
یم	هست	بود	ما
ید	هست	بود	شما
ند	هست	بود	ایشان (آنها)

٢ - يستعمل (هست) بدل (است) في الكلام إلا في المفرد الغائب .

٣ - قد يُحذف الفعل الرابط (است) من الكلام إلا في المفرد الغائب ويبقى ما يلحقه منه علامة تتناسب مع الضمير (محصل).

٤ - إذا كان في آخر الخبر هاء ساكنة أو واو أو ألف أو ياء، وحذفنا الفعل الرابط (است - هست) نضيف إليه ما يساعد على التلطف (الألف أو ياء) (در دانشکده ایم - دانشجوییم) .

- تمرین :

اولاً - أعد كتابة الجمل التالية باستعمال بقية الضمائر على النحو التالي:

او شاعر است : من شاعرم - تو شاعری - او شاعر است - ما شاعریم - شما شاعرید - ایشان شاعرند.

۱- او معلّم است .

۲- او دانشجو است .

۳- او در منزل بود .

۴- او مهندس است .

۵- او کریم است .

۶- او سالم بود .

۷- او خیاط (دوزنده) است .

۸- او خبّاز (نانوا) است .

۹- او حدّاد (آهنگر) است .

۱۰- او طبیب (پزشك) است .

۱۱- او صادق (راستگو) بود .

۱۲- او با تربیت^(۱) است .

۱۳- او سرباز بود .

۱۴- او با وفا^(۲) است .

۱۵- او گرسنه است.

***

ثانياً - انف الجمل التالية كما في المثال :

آيا او بي تربيت است؟ نه ، او با تربيت است .

۱- آيا او بي وفا است ؟

۲- آيا او بي ادب است ؟

۳- آيا او بي سواد^(۳) است ؟

۴- آيا او بي همت است ؟

۵- آيا او بي دين است ؟

۶- آيا او بي لياقت است ؟

۷- آيا او بي شعور است ؟

---

۱. ذو تربية. ۲. ذو وفاء. ۳. أمي، و(سواد) تعني العلم.

۸- آیا او بی استعداد است ؟

۹- آیا او بی شخصیت است ؟

۱۰- آیا او بی عقل است ؟

***

ثالثاً - اَکمل الجمل التالیة بضمائر مناسبة :

- ۱- ..... پژشک است .
- ۲- ..... مهندس هستند .
- ۳- ..... معلم هستی .
- ۴- ..... صادق بود .
- ۵- ..... با وفا هستید .
- ۶- ..... خیّاز است .
- ۷- ..... دانشجو هستیم .
- ۸- ..... معلم هستیم .
- ۹- ..... سرباز بودند .
- ۱۰- ..... در منزل بودم .

- ۱۱- ..... در دانشکده بود .
- ۱۲- ..... در منزل نبودید .
- ۱۳- ..... در کلاس بود .
- ۱۴- ..... با وفا هستید .
- ۱۵- ..... بی همت هستند .

***

رابعاً - أكمل الجمل التالية بأفعال مساعدة مناسبة :

- ۱- ما در منزل .....
- ۲- شما حاضر .....
- ۳- من غایب .....
- ۴- او در کلاس .....
- ۵- شما با ادب .....
- ۶- ما عرب .....
- ۷- او با عقل .....
- ۸- ما بنی آدم .....
- ۹- ایشان بشر .....

- ۱۰- ما همه دانشجو .....
- ۱۱- ایشان همه دانش آموز .....
- ۱۲- شما با ادب .....
- ۱۳- ما همه با ادب .....
- ۱۴- ما اکنون در کلاس .....
- ۱۵- من با وفا .....

***

خامساً - احذف الفعل الرابط من الجمل التالية :

۱- من سوری هستم .

۲- شما خوب هستید .

۳- سعید و مجید با وفا هستند .

۴- ایشان با عاطفه هستند .

۵- ما آماده^(۱) هستیم .

۶- تو سرباز هستی .

۷- تو با ادب هستی .

۸- تو جوان^(۱) هستی .

---

۱. مستعد، منتهی.

٩- من مرد^(٢) هستم .

١٠- ما مرد هستیم .

١١- شما جوان هستید .

١٢- ایشان در منزل هستند .

١٣- تو در کلاس هستی .

١٤- آنها دردانشکده هستند .

١٥- ما با شما^(٣) هستیم .

***

سادساً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

١ - نحن الآن في الصف .

٢ - أنت أيضاً كنت في الصف .

٣ - هم كانوا حاضرين .

٤ - انتم كنتم غائبين .

٥ - نحن كنا في البيت أمس .

٦ - نحن اليوم في الكلية .

٧ - نحن جميعاً كنا في الجامعة .

---

١. شاب. ٢. رجل. ٣. معكم

٨ - هم كانوا جميعاً في الحديقة.

٩ - أنت معلّم .

١٠ - أنتم أيضاً معلمون .

١١ - الجوّ لطيف في الغرفة .

١٢ - الجوّ الآن في المدينة لطيف أيضاً.

١٣ - حميد ومجيد كانا في المدرسة أمس .

١٤ - فائزة وزهراء وفاطمة في الجامعة اليوم .

١٥ - أنتم جميعاً أوفياء .

***

جمله‌ی اسمیه / ضمیر

بشنوید و تکرار کنید :

این کتاب من است.	= این کتاب مال من است.	= این کتابم است.
این دفتر تو است.	= این دفتر مال تو است.	= این دفترت است.
این منزل او است.	= این منزل مال او است.	= این منزلش است.
این نقشه‌ی ^(۱) ما است.	= این نقشه مال ما است ^(۲) .	= این نقشه‌مان است.
این قلم شما است.	= این قلم مال شما است.	= این قلمتان است.
این کلاس ایشان است.	= این کلاس مال ایشان است.	= این کلاسشان است.
این خانه‌ام ، آن خانه‌ات و آن خانه‌اش است.		
این عمویم ، و آن عمویت و آن عمویش است.		
این عمه‌ام ، و آن عمه‌ات و آن عمه‌اش است.		

***

۱. خارطة، و تستعمل بمعنى خِطّة.

۲. ما است ← ماست (بمحذوف همزة است) و هكذا تحذف بعد كل كلمة مختومة بـالف أو واء أو ياء، مثل: نداست، کوچولوست (صغیر)، قویست، اوست.

قواعد:

١- يُعبر عن الملكية:

إما بإضافة الاسم إلى الضمير المنفصل: كتاب من .

أو بإضافة «مال» إلى الضمير المنفصل: مال من .

أو بإضافة الاسم إلى الضمير المتصل: كتابم .

٢- الضمائر المتصلة : م - ت - ش - مان - تان - شان .

(كتابم - كتابت - كتابش - كتابمان - كتابتان - كتابشان)

٣- إذا كانت الكلمة منتهية بالهاء الساكنة ، أو واو ، أو ياء ، وأردنا إضافتها إلى الضمير

المتصل نضيف ياءاً أو ألفاً لتسهيل التلفظ .

عمّه ← عمّه ام ، عمو^(١) ← عمويم ، داي^(٢) ← داي ام

***

تمرين :

اولاً - حول الضمائر المنفصلة في الجمل التالية إلى ضمائر متصلة :

مثال: - اين خانه من است . ← اين خانه ام است .

- اين پدر اوست . ← اين پدرش است .

- اين كلاس ماست . ← اين كلاسمان است .

١. العم . ٢. الخال.

- ۱- این شهرِ ما ست .
- ۲- صبرِ ایشان کم است .
- ۳- این برادرِ من است .
- ۴- آن معلّمِ ما ست .
- ۵- صورتِ او تمیز است .
- ۶- این دوستِ من است .
- ۷- سعید دوستِ من است .
- ۸- حالِ او خوب نیست .
- ۹- این همکلاسِ من است .
- ۱۰- مجید برادرِ اوست .
- ۱۱- عمویِ من معلم است .
- ۱۲- اموالِ او حلال است .
- ۱۳- این مادرِ ماست .
- ۱۴- اطلاعاتِ او زیاد است .
- ۱۵- آن خواهرِ اوست .

***

ثانياً - ترجم الجمل التالية مستعملاً صيغ الملكية الثلاث :

مثال : هذه ساعتی.

این ساعت من است.   این ساعتم است.   این ساعت مال من است

۱ - هذه حقیقتی^(۱).

۲ - هذه مسطرتك^(۲).

۳ - هذا قلمي .

۴ - هذه ممحاتك^(۳) .

۵ - هذه تقوده^(۴) .

۶ - هذه نظارتها^(۵) .

۷ - هذا كأسه .

۸ - هذا بلدنا^(۶) .

۹ - هذه مصطبتکم .

۱۰ - هذه أرضهم^(۷) .

***

---

۱. کیف. ۲. خط کش. ۳. پاک کن. ۴. پول.

۵. عینک. ۶. کشور. ۷. زمین.

ثالثاً - أجب عن الأسئلة التالية :

- ١- اين كيست^(١) ؟
- ٢- اين چيست^(٢) ؟
- ٣- اين تلويزيون مال كيست ؟
- ٤- آيا اين راديو مال توسست ؟
- ٥ - اين خانه مال كيست ؟
- ٦ - اسم تو^(٣) چيست ؟
- ٧- شغل شما چيست ؟
- ٨ - اين مرد كيست ؟
- ٩ - اين آقا كيست ؟
- ١٠ - اين خانم كيست ؟
- ١١ - اين جوان^(٤) كيست ؟
- ١٢- اين قالي^(٥) مال كيست ؟
- ١٣- اين صداي كيست ؟

---

١. كيست = كه + است : للسؤال عن العاقل .

٢. چيست = چه + است : للسؤال عن غير العاقل. ٣. للاحترام غالباً لا يقال في الكلام : اسم تو ،

بل يقال : اسم شما ، أو نام شما ، ونام بمعنى اسم . ٤. شاب . ٥. سجادة .

۱۴ - این صدای چیست؟

۱۵ - این بوی چیست؟

***

رابعاً - استعمال الكلمات التالية متصلة بالضمائر الستة المتصلة :

مثال:

کتاب :	کتابم	کتابت	کتابش	کتابمان	کتابتان	کتابشان
۱. قلم :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۲. عمر :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۳. خانه :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۴. دای :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۵. دفتر :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۶. ماشین :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۷. جواب :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۸. تصمیم :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۹. عاطفه :	.....	.....	.....	.....	.....	.....
۱۰. قدرت :	.....	.....	.....	.....	.....	.....

***

خامساً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

- ١ - من هذا الرجل ؟
- ٢ - لمن هذه السجادة ؟
- ٣ - عمي معلم
- ٤ - هذا أخي
- ٥ - هل هذه بلدتكم ؟
- ٦ - ليست جامعتنا بعيدة
- ٧ - بابُ غرفتي مفتوحٌ
- ٨ - لم تكن ملابسي وسخة
- ٩ - سقف صفنا مرتفع
- ١٠ - هل طعام المطعم لذيذ ؟
- ١١ - هل هو وفيٌّ أو عديم الوفاء ؟
- ١٢ - أصبح بلدنا حراً
- ١٣ - كليتنا قريبة
- ١٤ - نافذة صفنا مفتوحة
- ١٥ - هل هو معلّم ؟
- ١٦ - أوضاعُ منطقتنا عادية
- ١٧ - جوُّ بلدتنا باردٌ
- ١٨ - هل هو كفوءٌ أو عديمُ الكفاءة ؟
- ١٩ - نحن جميعاً مستعدون
- ٢٠ - لمن هذا البيت ؟
- ٢١ - من هذه السيدة ؟

- ٢٢- لَمَن هذا القلم؟
 ٢٣- لَمَن هذا البيت؟
 ٢٤- صحته ليست جيدة.
 ٢٥- معلوماته كثيرة.
 ٢٦- هل تلك اختك؟
 ٢٧- هل هذا زميلك؟
 ٢٨- نحن معكم.
 ٢٩- سعيد ومجيد وفيان.
 ٣٠- هل أنت جندي؟
 ٣١- هل هو عديم الهمّة؟
 ٣٢- أبوه حدّاد.
 ٣٣- ابي نجّار.
 ٣٤- أمي كانت في المنزل.
 ٣٥- الشارع مزدحم.
 ٣٦- كانت السماء غائمة.
 ٣٧- المقالة الاولى جيدة.
 ٣٨- الغرفة صغيرة.
 ٣٩- الكلية بعيدة.
 ٤٠- اللغة الفارسية سهلة.

***

جمله‌ی اسمیه / اعداد - ظروف

بشنوید و تکرار کنید :

يك دانشجو در كلاس است.	طالب واحد في الصف.
دو دانشجو خارج از كلاسند.	طالبان خارج الصف.
سه قلم روی میز بود ^(۱) .	ثلاثة أقلام كانت على الطاولة.
چهار كتاب در كیف است.	أربعة كتب في الحقيبة.
پنج پرنده روی درخت بود.	خمسة طيور كانت على الشجرة.
شش لیوان در سینی است.	سنة كؤوس في الصينية.
هفت دفتر زیر كتاب است.	سبعة دفاتر تحت الكتاب.
هشت بشقاب در سُرّه است	ثمانية صحون في المائدة.
نه گل روی شاخه است.	تسع أزهار على الغصن.

۱. حينما يكون المسند إليه غير عاقل يفضل أن يكون الفعل مفرداً.

دَه نفر داخل خانه اند .	عشرة أشخاص داخل البيت.
چند دانشجو در کلاس است؟	كم عدد الطلاب في الصف ؟
دو نفر دانشجو در کلاسند .	طالبان في الصف .
چند دانشجو خارج از کلاس است؟	كم طالباً خارج الصف ؟
يك دانشجو خارج از کلاس است .	طالب واحد خارج الصف .
دانشجویان کجا هستند (کجايند) ؟	أين الطلاب ؟
دانشجویان در کلاسند .	الطلاب في الصف .
کتابها کجاست ؟	أين الكتب ؟
کتابها در کيف است .	الكتب في الحقيبة .
چند پرنده روی شاخه بود؟	كم كان عدد الطيور على الغصن؟
ده پرنده روی شاخه بود.	عشرة طيور كانت على الغصن .
پرندگان اکنون کجايند ؟	أين الطيور الآن ؟
پرندگان اکنون در لانه اند .	الطيور الآن في العشّ .

* * *

قواعد:

١- الأعداد في الفارسية :

يك (١) ، دو (٢) ، سه (٣) ، چهار (٤) ، پنج (٥) ، شش (٦) ، هفت (٧) ، هشت (٨) ،
 نه (٩) ، ده (١٠) ، یازده (١١) ، دوازده (١٢) ، سیزده (١٣) ، چهارده (١٤) ، پانزده
 (١٥) ، شانزده (١٦) ، هفده (١٧) ، هجده (١٨) ، نوزده (١٩) ، بیست (٢٠) ، بیست و
 يك (٢١) ، بیست و دو (٢٢) ، بیست و سه (٢٣) ، بیست و چهار (٢٤) ، بیست و پنج
 (٢٥) ، بیست و شش (٢٦) ، بیست و هفت (٢٧) ، بیست و هشت (٢٨) ، بیست و
 ننه (٢٩) ، سی (٣٠) ، سی و يك (٣١) ... چهل (٤٠) ، چهل و يك (٤١) ... پنجاه (٥٠) ، پنجاه
 و يك (٥١) ... شصت (٦٠) ، شصت و يك (٦١) ... هفتاد (٧٠) ، هفتاد و يك (٧١) ... هشتاد (٨٠) ،
 هشتاد و يك (٨١) ... نود (٩٠) ، نود و يك (٩١) ... صد (١٠٠) ، صد و يك (١٠١) ، صد و دو
 (١٠٢) ... سیصد (٣٠٠) ، سیصد و يك (٣٠١) ... چهار صد (٤٠٠) ، چهار صد و يك (٤٠١) ...
 پانصد (٥٠٠) ، پانصد و يك (٥٠١) ... ششصد (٦٠٠) ، ششصد و يك (٦٠١) ... هفتصد (٧٠٠) ،
 هفتصد و يك (٧٠١) ... هشتصد (٨٠٠) ، هشتصد و يك (٨٠١) ... نه صد (٩٠٠) ، نه صد و يك
 (٩٠١) ... هزار (١٠٠٠) ، هزار و يك (١٠٠١) ... دو هزار (٢٠٠٠) ... سه هزار
 (٣٠٠٠)

..... يك مليون (١,٠٠٠,٠٠٠) .....

***

٢- من ظروف المكان في الفارسية :

جلو (أمام)	پشت (خلف)	روبرو (مقابل)
راست (يمين)	چپ (يسار)	نزد (قرب ، عند)
نزديك (قريب)	دور (بعيد)	پائين (أسفل)
بالا (فوق)	ميان (وسط)	کنار (جوار)
عقب (خلف)	زير (تحت)	مقابل (أمام)

٣- المفرد والجمع :

يجمع غير العاقل بإضافة (ها) غالباً . ويجمع العاقل بإضافة (ان) غالباً .

معلم	←	معلمان
مرد	←	مردان
سرباز	←	سربازان
مهندس	←	مهندسان
مدیر	←	مدیران
زن	←	زنان
افسر	←	افسران
مستخدم	←	مستخدمان

کتاب	←	کتابها
قلم	←	قلمها
سينما	←	سينماها
درخت	←	درختها
دفتر	←	دفترها
جاده	←	جاده ها
پارك	←	پارکها
برگ	←	برگها

- وعندما يكون في آخر المفرد (الف) أو (واو) وأردنا جمعه بـ (ان) نضيف (ياء) لتسهيل التلفظ .

مثال :

آقا ← آقایان دانشجو ← دانشجویان

- وإذا كان في آخره (هاء ساكنة) وأردنا جمعها بـ (ان) نغيّر الهاء الى (ك). مثال :

مورچه ← مورچگان پرند ← پرندگان

- كما تستخدم بعض المجموع المستعملة في العربية :

مدرسه ← مدارس	مجمع ← مجامع
ملت ← ملل	افتخار ← افتخارات
شخص ← اشخاص	عدد ← اعداد
مسجد ← مساجد	انتخاب ← انتخابات
قانون ← قوانين	حقيقت ← حقايق

***

٤ - أداة الاستفهام عن العدد : چند ؟ .

وأداة الاستفهام عن المكان : کجا ؟ .

تمرین :

اولاً - اكتب بالأرقام الأعداد التالية :

بیست و پنج ، هفده ، نود و سه ، هفتاد و چهار ، سیصد و سه ، هشتاد و

پنج ، یازده ، سی و شش ، یکهزار و ششصد و چهل ، دو هزار ، هفت هزار و سیصد و پنجاه و پنج ، دو هزار و هشتصد ، هزار و سیصد و پنجاه و هفت ، پنج هزار و پنج ، هفتاد هزار و نهصد و شصت و یک ، سه هزار و سیصد و سی و سه ، نهصد و نود و نه ، یازده هزار و صد و یازده ، هفتاد و نه ، بیست و پنج هزار.

***

ثانیاً - اکتب بالحروف الأعداد التالية :

۱۸ - ۱۷ - ۵ - ۳۰۳ - ۴۶۵ - ۸۸۸ - ۹۰۱ - ۱۳۰۵ - ۲۷۰۰ - ۱۰۰۱ -
 ۵۰۰۰ - ۲۷۵ - ۷۵۰ - ۹۰۰۰۰ - ۶۶۰ - ۴۸۸ - ۱۱۱ - ۱۹۸۶ - ۱۳۷۰ -
 ۴۰۰۴ - ۳۳۳۳ - ۹۹ - ۷۷ - ۲۱۲ .

***

ثالثاً - اجمع الكلمات التالية واستعملها في جمل مفيدة :

درخت - خیابان - شهر - در - کتاب - مهندس - مرد - زن - دختر - پسر -
 غذا - معلم - عالم - آسمان - ستاره - سرباز - افسر - سینما - پارک - آقا -
 دانشجو - پرنده - مدرسه - قانون - خانم - برادر - خواهر .

***

رابعاً - أجب عن الأسئلة التالية :

- ۱- پدر و مادرت کجایند ؟
- ۲- شما اهل کجایید^(۱) ؟
- ۳- پرندۀ زیبا کجاست ؟
- ۴- آیا دانشگاه حلب داخل شهر حلب است ؟
- ۵- آیا علی خارج از کشور است ؟
- ۶- تختۀ سیاه کجاست ؟
- ۷- آیا تلویزیون روی میز است ؟
- ۸- آیا رادیو در اتاق استراحت است ؟
- ۹ - مسجد کجاست ؟
- ۱۰- آیا کتابفروشی^(۲) مقابل دانشگاه است ؟
- ۱۱- کتابخانه بالاست یا پایین ؟
- ۱۲- آیا کتابم نزد شماست ؟
- ۱۳- اینجا کجاست ؟

---

۱. من این آنت ؟ من ای مدینة آنت ؟.

۲. محل بیع الكتب .

۱۴- آیا توالت در طبقه‌ی بالاست؟

۱۵- چند کتاب در کیف است؟

۱۶- چند دانشجو در کلاس است؟

۱۷- چند نیمکت در کلاس است؟

۱۸- چند میز^(۱) در کلاس است؟

۱۹- آیا این فصل، فصل بهار است؟

۲۰- يك سال^(۲) چند فصل است؟

۲۱- يك ماه^(۳) چند روز است؟

۲۲- يك هفته چند روز است؟

***

خامساً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

۱- أين والدك ؟

۲- أين أخوك وأختك ؟

۳- علي في المدرسة .

۴- الطير على الغصن .

۵- عيادة الدكتور بعيدة .

---

۱. المنضدة. ۲. السنة. ۳. الشهر.

- ٦- مكتب المهندس قريب .
- ٧- في الجامعة ثلاث كليات .
- ٨- محل بيع الكتب أمام الكلية .
- ٩- الكتاب على المنضدة .
- ١٠- السينما قرب بيتنا .
- ١١- ماء الحمام ساخن .
- ١٢- زميلي خارج الجامعة .
- ١٣- صديقي أمام البيت .
- ١٤- في البيت ثلاث غرف وحمام ومرفق صحي.
- ١٥- في مدينتي عشرة مساجد .
- ١٦- أختي زميلة أختك .
- ١٧- أصدقائي في الغرفة .
- ١٨- المعلمون في المدرسة .
- ١٩- الأخوة مستعدون .
- ٢٠- أين المطعم ؟

***

سادساً- استعمل الجمل التالية في صيغة الجمع:

مثال: مهندس در ساختمان است. مهندسان در ساختمان هستند.

۱- معلّم در اتاق است.

۲- دانشجو در کلاس بود.

۳- درخت در باغ است.

۴- پرنده روی درخت است.

۵- ستاره در آسمان است.

۶- گل در باغچه است.

۷- لیوان در سینی است.

۸- پسر در حیاط است.

۹- دختر در دانشگاه بود.

۱۰- برادرم محصل است.

۱۱- کتاب در کیف است.

۱۲- خیابان تمیز است.

۱۳- ماشین نو بود.

۱۴- فرودگاه دور است.

۱۵- چراغ روشن بود.

۱۶- در باز بود.

۱۷- پنجره بسته است.

جمله‌ی اسمیه / اعداد ترتیبی

بشنوید و تکرار کنید :

ماه اول (اولین ماه) سال هجری شمسی فروردین است.	الشهر الأول من السنة الهجرية الشمسية هو فروردین.
ماه دوم، اردیبهشت، و ماه سوم خرداد است.	الشهر الثاني اردیبهشت، والثالث هو خرداد.
ماه‌های فصل بهار : فروردین، اردیبهشت و خرداد است.	شهور فصل الربیع هي : فروردین و اردیبهشت و خرداد.
ماه چهارم تیر، ماه پنجم مرداد، و ماه ششم شهریور است.	الشهر الرابع هو تیر، والخامس مرداد والسادس شهریور.
ماه‌های فصل تابستان : تیر، مرداد و شهریور است.	أشهر فصل الصيف هي : تیر و مرداد و شهریور.
ماه هفتم مهر، ماه هشتم آبان، و ماه نهم آذر است.	الشهر السابع مهر والثامن آبان والتاسع آذر.

ماه‌های فصل پاییز : مهر ، آبان و آذر است.	آشهر فصل الخريف هي : مهر وآبان وآذر.
ماه دهم دی ، و ماه یازدهم بهمن ، و ماه دوازدهم اسفند است.	الشهر العاشر دي والحادي عشر بهمن والثاني عشر اسفند .
ماه‌های فصل زمستان : دی ، بهمن و اسفند است .	شهور فصل الشتاء : دي وبهمن واسفند.

***

شنبه اولین روز هفته است ، روز دوم : یکشنبه ، روز سوم : دوشنبه ، روز
چهارم : سه شنبه ، روز پنجم : چهارشنبه ، روز ششم : پنجشنبه و روز هفتم :
جمعه .

(بمعنی): اول أيام الأسبوع هو السبت، اليوم الثاني: الأحد، اليوم الثالث: الاثنين، اليوم
الرابع: الثلاثاء، اليوم الخامس: الأربعاء، اليوم السادس: الخميس، اليوم السابع: الجمعة.

***

ساعت چند است ؟ (۱،۳۰) .	ساعت يك وسى دقيقه (يك ونیم) .
ساعت چند است ؟ (۱،۱۵) .	ساعت يك وپانزده دقيقه (يك وربع) .
ساعت چند است ؟ (۷،۱۰) .	ساعت هفت وده دقيقه .
ساعت چند است ؟ (۹،۴۵) .	ساعت نه وچهل وپنج دقيقه (يك ربع به ده) .

ساعت چند است؟ (۱۱،۲۰) .	ساعت یازده و بیست دقیقه .
ساعت چند است ؟ (۹،۵۰) .	ساعت نه و پنجاه دقیقه (ده دقیقه به ده).

قواعد:

الأعداد الترتيبية :

يَكُم (اول)، دُوم (ثاني)، سِوم (ثالث)، جَهارم (رابع)، پَنجُم (خامس)، شِشُم (سادس)، هَفْتُم (سابع)، هَشْتُم (ثامن)، نُهْم (تاسع)، دَهْم (عاشر)، يازدهم (حادي عشر) ... بيستم، بيست ويكم ...، سیام ... چهل ... صدم ... صد ويكم ...
(وتأتي هذه الأعداد بعد المعدود).

اولين، دومين، سومين ... (تأتي هذه الأعداد قبل المعدود).

— أداة السؤال عن العدد الترتيبي: چندم، چندمين.

تمرین :

اولاً - أجب عن الاسئلة التالية :

۱- فروردين چندمين ماهِ سال است ؟

۲- خرداد چندمين ماهِ سال است ؟

۳- جمعه چندمين روزِ هفته است ؟

- ۴- سه شنبه چندمین روز هفته است ؟
- ۵- فصل پاییز چند ماه دارد ؟
- ۶- ماههای فصل بهار کدامند^(۱) ؟
- ۷- ماههای فصل زمستان کدامند ؟
- ۸- درس پنجم کتاب فارسی در کدام صفحه است ؟
- ۹- بهمن در کدام فصل سال است ؟
- ۱۰- سال چند فصل دارد ؟
- ۱۱- فصول سال چیستند ؟^(۲)
- ۱۲- روزهای هفته چیستند ؟
- ۱۳- دهمین ماه سال کدام است ؟
- ۱۴- آیا آغاز سال هجری شمسی اول فروردین است ؟
- ۱۵- آیا آغاز عید نوروز در اول فروردین است ؟
- ۱۶- عید قربان^(۳) در چندم ذی الحجه است ؟
- ۱۷- عید فطر در چندم شوال است ؟
- ۱۸- این درس چندمین درس کتاب است ؟

۱. کدام ؟ : بمعنی ای ؟ و نقول: کدام هستند، کدام اند.

۲. چیستند = چه + استند.

۳. الأضحی.

١٩- روزِ سوم هفته کدام است؟

٢٠- در اتاق چند پنجره است ؟

***

ثانياً - ساعت چند است :

٩:١٣ - ١٠:١٥ - ١١:٣٠ - ١٢:٤٥ - ٧:٧ - ٩:١٠ - ٧:٤٥ - ٨:١٥ -

١:١٧ - ٤:٤٠ - ٥:٥٠

***

ثالثاً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

١. عيد النيروز أول أيام السنة الهجرية الشمسية .

٢. عيدالأضحى في العاشر من شهر ذي الحجة.

٣. الثلاثاء هو رابع أيام الأسبوع .

٤. أمام البيت ثلاث أشجار .

٥. الكتب داخل الحقيبة .

٦. عيد الفطر في أول يوم من شوال .

٧. أصدقائي في الجامعة .

٨. الحقائق على المنضدة .

٩. السبت، أي يوم من أيام الأسبوع ؟

١٠. محرم، أي شهر من أشهر السنة الهجرية القمرية؟
١١. كم أسبوعاً في الشهر؟
١٢. كم طالباً في الصف؟
١٣. في الصف ٢٤ طالباً.
١٤. أمامي الصفحة الرابعة والعشرون.
١٥. في بيتنا ثلاث غرف.
١٦. في الحديقة عشر مصاطب.
١٧. في الجامعة تسع كليات.
١٨. أول كلية في الجامعة هي كلية الآداب.
١٩. الساعة الآن الثانية عشرة.
٢٠. كم الساعة الآن؟

***

مالکیت - تفضیل

بخوانید و تکرار کنید :

خانه‌ی ما

خانه‌ی ما كوچك است . خانه‌ی ما همیشه تمیز است . خانه‌ی ما يك حیاط دارد . همچنین سه اتاق و آشپزخانه و توالت و دستشویی دارد . خانه‌ی ما يك بالکن نیز دارد .

اتاقهای خانه مرتب است ، اتاقها سه قالی دارد . قالیها بافت تبریز است . اتاقم کتابخانه ، يك تخت خواب و يك ميز مطالعه دارد . کتابخانه‌ی من يكصد و بیست كتاب دارد . اتاق پدر و مادرم يك كمد بزرگ دارد . اغلب لباسهایم در آن كمد است . اسباب بازیهای خواهرم نیز در آن كمد است .

آشپزخانه‌ی ما يك اجاق گاز و يك یخچال و يك کابینت دارد . آشپزخانه يك ميز و شش صندلی نیز دارد . ما در آشپزخانه پنج دیگ ، بیست بشقاب ، بیست و چهار قاشق ، سی چنگال ، و پانزده چاقو داریم .

حیاط خانه‌ی ما دو درخت دارد . درختها ، شاخه‌های زیادی دارند . ما در بالکن چند گلدان داریم .

بيتنا

بيتنا صغير ، بيتنا نظيف دائماً. في بيتنا ساحة واحدة. وكذلك فيه ثلاث غرف ، ومطبخ ومرحاض ومغسلة. وفي بيتنا أيضاً شرفة واحدة.

غرف البيت مرتبة. الغرف لها ثلاث سجادات. السجادات حياكة تبريز. غرفتي لها مكتبة، وسرير نوم واحد، ومنضدة مطالعة واحدة. مكتبتني لها (فيها) مائة وعشرون كتاباً. في غرفة والديّ دولاب كبير، أغلب ملابسني في ذلك الدولاب. ألعاب أختي أيضاً في ذلك الدولاب .

مطبخنا فيه طبّاخ غازي واحد وثلاثة واحدة ودولاب واحد (للآنية) ، المطبخ له أيضاً منضدة واحدة وستة كراسي. نحن عندنا في المطبخ خمسة قدور، وعشرون صحناً، وأربع وعشرون ملعقة وثلاثون شوكة، وخمسة عشر سكيناً.

ساحة بيتنا لها (فيها) شجرتان . الشجرتان لهما أغصان كثيرة، عندنا في الشرفة عدد من المزهريات .

***

قواعد :

١ - للملكية نستعمل أيضاً كلمة «دارد» بمعنى «له» أو «يملك»، وتصريفها كالآتي :

دارم - داري - دارد - داريم - داريد - دارند .

٢ - نضيف إلى الصفة (تر) في التفضيل أو (ترين) في التفضيل المطلق، وصفة التفضيل تأتي بعد الموصوف، وصفة التفضيل المطلق تسبق الموصوف :

١. في ترجمة نصوص الدروس توخينا الترجمة اللفظية لفائدة تعليمية، ولم نراع الأسلوب الأفضل.

مردِ بزرگ ← مردِ بزرگتر ← بزرگترین مرد
 نقاشی زیبا ← نقاشی زیباتر ← زیباترین نقاشی
 مردِ قوی ← مردِ قویتر ← قویترین مرد

۳- تستعمل في الفارسية قيود مثل :

غالباً - دائماً - أحياناً - مطمئناً - قطعاً - مسلماً - حتماً

الثلاثة الأولى قيود زمان ، والباقية قيود تأكيد.

تمرین :

اولاً - أجب عن الأسئلة التالية :

۱. خانه‌ی شما بزرگ است یا کوچک؟
۲. خانه‌ی شما چند اتاق دارد؟
۳. خانه‌ی شما آپارتمان است یا خانه‌ی مستقل؟
۴. خانه‌ی شما از دانشگاه دور است یا به آن نزدیک است؟
۵. قابله‌ی شما بافت کجاست؟
۶. آیا حیاط دانشگاه باغچه دارد؟
۷. در باغچه چند درخت وجود دارد؟

۸. در دانشکده‌ی ادبیات چند رشته‌ی تحصیلی^(۱) وجود دارد ؟

۹. آیا شما قالی بافتِ ایران دارید ؟

۱۰. آیا شهرِ شما پارک دارد ؟

۱۱. تو چند برادر و خواهر داری ؟

۱۲. شهرِ شما چند خیابانِ بزرگ دارد ؟

۱۳. مدارسِ شهرِ شما زیاد است یا کم ؟

۱۴. آیا در شهرِ شما رودخانه وجود دارد ؟

۱۵. پرچم^(۲) کشورتان سه رنگ دارد یا بیشتر^(۳) ؟

***

ثانیاً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

۱. غرفتي دائماً مرتبة .

۲. في شرفة بيتنا ثلاث مزهريات .

۳. في المزهريات زهور كثيرة .

---

۱. فرع دراسي.

۲. علم ، ۳. أكثر .

٤. ألعاب أختي الصغيرة في الدولاب.
٥. في غرفتي سجادة جميلة .
٦. تلك السجادة حياكة إيران .
٧. إيران وسوريا بلدان شقيقان .
٨. العرب والإيرانيون أخوة .
٩. في مطبخنا طباخ غازي واحد.
١٠. عندنا في المطبخ ١٠ ملاعق و ١٥ شوكة و ٨ سكاكين .
١١. يوجد في غرفتي سرير نوم واحد، ومنضدة واحدة و ٣ كراسي.
١٢. مكتبتني يوجد فيها ٨٠ كتاباً .
١٣. عندنا قدر واحد كبير وثلاثة قدور صغيرة .
- ١٤ . لصديقي كتب كثيرة .
١٥. في بيتنا تلفزيون ومذياع واحد.
١٦. توجد في مدينتنا مساجد كثيرة.
١٧. الشوارع مزدحمة .

١٨. له استعداد كامل .

١٩. الإنسان أجمل موجودات العالم.

٢٠. أخي أكبر مني .

٢١. اللون الأخضر أجمل من اللون الأحمر.

٢٢. نقودي أكثر من نقودك .

٢٣. ابن سينا أشهر علماء الإسلام .

٢٤. كتاب سيبويه أشهر كتب النحو.

٢٥ . ماء النيل أكثر من ماء الفرات.

جمله‌ی فعلیه / ماضی ساده

بشنوید و تکرار کنید :

برادرم به مدرسه رفت .	ذهب أخي إلى المدرسة.
استاد در کلاس نشست.	جلس الأستاذ في الصف .
دوستم از خانه آمد .	جاء صديقي من البيت .
کودک در اتاق خوابید .	نام الطفل في الغرفة .
خواهرم امروز زیاد خندید .	ضحكت أختي اليوم كثيراً .
شیشه دیروز شکست .	انكسرت الزجاجاة أمس .
مغازه در آتش سوخت .	اشتعل الدكان بالنار .
پدرم در خانه ماند .	بقي أبي في البيت .
ورزشکار در ورزشگاه دوید .	ركض الرياضي في الملعب .
علی گفت: من دیروز به مسجد رفتم .	قال علي: ذهبت أمس إلى المسجد.

قواعد :

١. جمل هذا الدرس فعلية، فعلها ماضٍ بسيط .
٢. الفعل يُذكر في آخر الجملة .
٣. تصريف الفعل الماضي قياسي على نحو تصريف «است» (الفعل المساعد):

رَفِيتِم . (بإضافة م)	رَفِيتِم . (بإضافة يم)
رَفِيتِي . (بإضافة ي)	رَفِيتِي . (بإضافة يد)
رَفِيت . (بدون إضافة)	رَفِيتَ . (بإضافة ند)

٤. توجد في الفارسية أفعال مركبة من فعل وإضافة أخرى تسبق الفعل تكون معنى جديداً للفعل. وأهم الأفعال التي تُركَّب هي ^(١): گرفت - خواند - کرد - داد - شد - کشید ..

ومثال الأفعال المركبة ^(٢): وضو گرفت - روزه گرفت - نماز خواند - بازی کرد - اشتباه کرد - جنایت کرد - وحشت کرد - سؤال کرد - جواب داد - ترجیح داد - درس داد - بیدار شد - وارد شد - زحمت کشید.

وتصريف هذه الأفعال المركبة يكون في الفعل فقط :

سؤال کردم - سؤال کردی - سؤال کرد - سؤال کردیم - سؤال کردید - سؤال کردند.

١. ومعانيها على الترتيب: أخذ - قرأ أو دعا - عمل - أعطى - صار - جرّ أو تحمّل .
٢. ومعانيها على الترتيب: توضأ - صام - صلّى - لعب - أخطأ - أجرم - استوحش - سأل - أجاب - رجّح (فضّل) - درّس - استيقظ - وصل أو دخل أو وردّ - تجشّم.

تمرین :

اولاً - صرف الأفعال التالية :

نشست ، آمد ، ماند ، کرد ، خندید ، دوید ، خوابید .

***

ثانياً- أكمل الجمل بالأفعال التالية مع إجراء التغيرات اللازمة على الفعل:

بازی کرد - سَفَر کرد - خندید - رفت - بیدار شد - سوخت - ماند - مطالعه کرد - شکست - سلام کرد - آمد

۱. ما به دانشگاه.....

۲. ایشان در مدرسه .....

۳. جنگل^(۱) در آتش .....

۴. درخت در طوفان^(۲) .....

۵. من ساعت پنج صبح از خواب .....

۶. او در بیلاق^(۳) ده روز .....

۷. بچه ها در پارک خیلی ..... و خیلی هم .....

۸. او از خانه .....

۹. تو به پدرت .....

۱۰. ما سال گذشته به شیراز .....

***

---

۱. الغابة. ۲. العاصفة. ۳. المصيف.

ثالثاً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

١. خرجت من البيت في الساعة السابعة.
٢. طالعت خمس ساعات .
٣. سلمت على المعلم .
٤. نجح الطلاب في الامتحان .
٥. رَسَبَ سعيد في درس الرياضيات .
٦. نَظَّفَت الشوارع .
٧. صفت السماء من الغيم .
٨. استيقظت من النوم في الساعة الرابعة والنصف .
٩. ورد الضيف ^(١) إلى بيتنا .
١٠. نجحت أختي في درس الفيزياء .
١١. ركض الطلاب في الملعب .
١٢. ورد الرياضيون إلى الملعب .
١٣. انكسرت زجاجة النافذة صباح اليوم.
١٤. جلس الأطفال على المصطبة .
١٥. قال أخي: طالعت خمس ساعات في المكتبة .

---

١. مهمان.

جمله‌ی فعلیه / فعل مضارع (حال) ساده

بشنوید و تکرار کنید :

من هر روز ساعت پنج از خواب بیدار می‌شوم ، وضو می‌گیرم ، سپس نماز می‌خوانم ، بعد از نماز صبحانه می‌خورم ، لباس می‌پوشم و به دانشگاه می‌روم .

در دانشگاه ، در کلاس می‌نشینم ، به درس گوش می‌دهم ، به دوستانم سلام می‌کنم ، در کتابخانه مطالعه می‌کنم ، در ورزشگاه ورزش می‌کنم ، در سالن غذا خوری غذا می‌خورم و عصر به بازار می‌روم . از بازار ، نان ، میوه ، سبزیجات ، شیر ، کره و پنیر می‌خرم . گاهی صابون و پودر لباسشویی می‌خرم و به منزل برمی‌گردم .

در منزل استراحت می‌کنم ، تلویزیون تماشا می‌کنم ، به اخبار رادیو گوش می‌دهم ، مطالعه می‌کنم ، کمی غذا می‌خورم . غالباً بعد از غذا قدم می‌زنم ، سپس ساعت ده می‌خوابم .

ترجمه:

استيقظُ كل يوم في الساعة الخامسة ، أتوضأُ ثم أصلي ، بعد الصلاة أتناولُ الفطور ، ألبسُ ملابسي ، وأذهبُ إلى الجامعة .

في الجامعة أجلس في الصف ، أستمع إلى الدرس ، أسلم على أصدقائي ، أطلع في المكتبة ، وأمارس الرياضة في الملعب ، وأكل الطعام في صالة المطعم ، وعصراً أذهب إلى السوق .

من السوق أشتري الخبز والفاكهة والخضراوات والحليب والزبد والجبن، وأحياناً أشتري الصابون ومسحوق غسل الملابس وأعود إلى البيت.
في البيت ، أستريح ، وأشاهد التلفاز ، وأسمع أخبار المذيع، وأطلع ، وأكل قليلاً.
وغالباً أتمشى بعد الطعام ، ثم أنام في الساعة العاشرة.

قواعد :

١- جذر المضارع سماعي ، ويصاغ الفعل المضارع البسيط من :

مي + جذر المضارع + اللواحق الفاعلية

المضارع البسيط	جذر المضارع	جذر الماضي
مي رَوَدَ	رو	رفت
مي كُنَدَ	كُن	کرد
مي خَوَانَدَ	خوان	خواند
مي دَهَدَ	ده	داد
مي فُرُوشَدَ	فروش	فروخت
مي خُورَدَ	خور	خورد
مي نَوِيسَدَ	نويس	نوشت

٢ - تصريف فعل الذهاب (رفتن) في المضارع البسيط :

می روم - می روی - می رود - می رویم - می روید - می روند

تمرین :

اولاً - حول الأفعال التالية إلى الماضي وصرفها :

می رود - می نشیند - می آید - می خوابد - می شکند - می سوزد -
می دود - می گوید - سلام می کند - بازی می کند - خارج می شود -
بیدار می شود - می خندد .

***

ثانياً - حول الأفعال التالية إلى المضارع البسيط وصرفها :

بیدار شد - وضو گرفت - نماز خواند - خورد - پوشید - رفت - سلام کرد -
مطالعه کرد - ورزش کرد - رفت - خرید - برگشت - استراحت کرد - تماشا کرد -
گوش داد - قدم زد - خوابید .

***

ثالثاً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

١. یذهب أخي كل يوم إلى المدرسة .

٢. اشترى كل يوم خضروات من السوق .

٣. بقيت في الجامعة حتى العصر .

٤. اللاعبين دخلوا الملعب .
٥. سلّمتُ على أصدقائي في الكلية .
٦. دعوتُ لكل المسلمين .
٧. تفقدت المرضى في المستشفى^(١) .
٨. استيقظت في الساعة الخامسة وعشر دقائق.
٩. طالعت في مكتبة الجامعة .
١٠. اشتريت خبزاً من الخبّاز .
١١. أكل قليلاً من الفاكهة عصراً .
١٢. خرجت من البيت صباحاً .
١٣. أتمشى غالباً في الليل^(٢) .
١٤. أجلسُ في الحديقة .
١٥. أمارسُ الرياضة في الملعب أحياناً .

***

رابعاً - تو هر روز چه کار می کنی ؟

***

خامساً - تو دیروز چه کار کردی ؟

---

١. بیمارستان. ٢. شب.

جمله‌ی فعلیه / مفعول

بشنوید و تکرار کنید :

من آن سیب را خوردم .	أنا أكلت تلك التفاحة .
تو آن کتاب را خریدی .	أنت اشتريت ذلك الكتاب .
او شعرِ سعدی را خواند .	هو قرأ شعر سعدی .
من میوه‌ی درخت را چیدم .	أنا قطفْتُ ثمرة الشجرة .
تو آبِ لیوان را نوشیدی .	أنت شربت ماء الكأس .
من کیفم را برداشتم .	أنا رفعت حقيقتي .
شما صدایم را شنیدید .	أنتم سمعتم صوتي .
شما را در پارک دیدم .	رأيتكم في الحديقة .
ایشان غذا را بین مردم توزیع کردند .	هم وزعوا الطعام بين الناس .
ایشان طناب را کشیدند .	هم سحبوا الحبل .

لباسم را پوشیدم .	لبست ملابسي .
شما حادثه‌ي ديروز راديد .	انتم رايتم حادثه امس .
پيراهنم را پوشيدم .	لبست قميصي .
تو ماشينت را فروختي .	بعت سيارتك .
دستم را با حوله خشك كردم .	نشفت يدي بالمنشفة .
درس را خوب فهميدم .	فهمت الدرس جيداً .
كتابه‌ها را روي ميز مرتب كردم .	رتبت الكتب على الطاولة .

قواعد :

- ١- المفعول تلحقه (را) بالفارسية، ويمكن حذف (را) إذا كان المفعول نكرة.
- ٢- تتحول المعرفة إلى النكرة بالحاق «ياء» في آخره أو إضافة «يك» في أوله :
مرد ← مردی (أو) يك مرد.

تمرین :

اولاً - ضع (را) في المكان المناسب من الجمل التالية :

١- من پيراهنی خریدم .

٢- من شما می بینم .

- ۳- من کتاب مفیدی خواندم .
- ۴- من دیروز به مدرسه رفتم .
- ۵- علی کتابش در کیف گذاشت .
- ۶- من دیروز دوستم دیدم .
- ۷- شما به خانه ی ما آمدید .
- ۸- خواهرم نامه خواند .
- ۹- مادرم خانه مرتب کرد .
- ۱۰- من نان و پنیر خوردم .
- ۱۱- علی به مسافرت رفت .
- ۱۲- آقای جعفری ماشینش فروخت.
- ۱۳- من در ورزشگاه ورزش کردم .
- ۱۴- پزشك بیمار معاینه کرد .
- ۱۵- من صورتم خشك کردم .
- ۱۶- من با آقای مدیرِ مدرسه صحبت کردم.

١٧- محمد نامه ای می نویسد .

١٨- من شما دوست دارم^(١) .

١٩- شما صحبت من قطع کردید .

٢٠- من شیشه شکستم^(٢) .

***

ثانياً - ترجم الجمل التالية إلى الفارسية :

١ - ذهبت أمس إلى المدرسة .

٢ - اشتريت كتاباً من السوق .

٣ - أكلت تفاحاً صباح اليوم .

٤ - سلّمت على أبي في غرفته .

٥ - رأيت المعلم في قاعة الدرس .

٦ - سمعت صوت الجرس .

٧ - قرأت الفصل السادس من الكتاب.

---

١. أحب.

٢. شكست : فعل لازم ومتعد : شیشه شکست . شیشه را شکستم .

- ٨ - يلبس سعيد قميصاً جميلاً .
- ٩ - رأينا في الغابة طائراً صغيراً .
- ١٠ - ارتعشوا من البرد .
- ١١ - فهمتُ درس العلوم .
- ١٢ - فهمتُ كلامك .
- ١٣ - أختي رتبت البيت .
- ١٤ - قسّمتُ الأموال بين الفقراء .
- ١٥ - الطبيب يفحص المريض في العيادة.
- ١٦ - رأيت أصدقائي أمس .
- ١٧ - أنت تقطع كلامي .
- ١٨ - نشفتُ يدي .
- ١٩ - تحدثتُ مع عميد الكلية .
- ٢٠ - تأتي إلى بيتي غداً .

***

ثالثاً - حوّل الكلمات التالية^(١) إلى نكرة باستعمال (ياء) و (يك) :

كتاب - مرد - گل زیبا - ماشین - درخت - اتاقِ بزرگ - صدایِ بلند - ضربه‌ی
محکم - شاخه‌ی درخت - مطبّ پزشک - فصلِ کتاب - ستاره‌ی آسمان - اسبِ اصیل -
توپ - فضا - غذا - عبا - جو - بُو - سُو - مُو .

***

---

١. معانیها علی الترتیب: کتاب - رجل - وردة جميلة - سيارة - شجرة - غرفة كبيرة - صوت مرتفع
- ضربة قویة - غصن شجرة - عيادة الطبيب - فصل الكتاب - نجمة السماء - الحصان الأصیل -
كرة (ويعنی مدفع) - فضاء - غذاء - عباءة - ساقية - رائحة - جهة - شعر.

جمله‌ی فعلیه / فعل امر

بشنوید و تکرار کنید :

امروز به بازار برو و يك كتاب بخر . كتاب را بخوان، سپس آن را به برادرت بده.

هر روز صبح ورزش کن . سپس صبحانه بخور و لباست را بپوش و به دانشگاه برو . در کلاس بنشین . درس را خوب بفهم . در کتابخانه مطالعه کن . عصر به منزل برگرد . شب زود بخواب .
***

مسلمانان جهان ! بیدار شوید ، به عزّت خود برگردید . به مردم فلسطین یاری کنید ، صهیونیست‌های غاصب را بیرون کنید .

ترجمه:

اذهب اليوم إلى السوق واشتر كتاباً. اقرأ الكتاب. ثم اعطه لأخيك. مارس الرياضة كل صباح. ثم تناول الفطور وارتن ملابسك واذهب إلى الجامعة. اجلس في الصف. افهم الدرس جيداً. طالع في المكتبة. عدّ عصراً إلى البيت. تم في الليل مبكراً.
***

يامسلمي العالم! استيقظوا، وعودوا إلى عزكم. ساعدوا الشعب الفلسطيني. واطردوا الصهاينة الغاصبين.

***

قواعد :

فعل الأمر للمخاطب المفرد يصاغ من جذر المضارع بإضافة باء في أوله :

می روی ← برو

ویزاد للمخاطبین (ید) فی آخره : می روید ← بروید

تمرین :

اول - فعل امر مفرد را به فعل امر جمع تبدیل کنید :

۱- فردا به منزل ما بیا .

۲- امروز به مدرسه برو .

۳- نصیحت پدر را بشنو .

۴- به حرفم گوش بده (حرفم را گوش کن).

۵- نماز را اول وقت بخوان .

۶- نظافت را رعایت کن .

۷- با ظلم مبارزه کن^(۱) .

۸- به مظلومان یاری کن^(۲) .

۹- درس را بنویس .

۱۰- تخته سیاه را پاک کن .

۱. ناضل.

۲. ساعد.

۱۱- آهسته صحبت کن^(۱).

۱۲- اتاق را مرتب کن.

۱۳- در فضای باز ورزش کن^(۲).

۱۴- دستشویی را تمیز کن^(۳).

۱۵- به من نگاه کن^(۴).

***

دوم - افعال جمله‌های زیر را به امر مخاطب مفرد و جمع تبدیل کنید:

مثال: به منزل رفتم.   به منزل برو.   به منزل بروید.

۱- کتاب را خواندم.

۲- خبر را شنیدم.

۳- به آسمان نگاه کردم.

۴- نماز خواندم.

۵- نظافت را رعایت کردم.

۶- به سؤال جواب دادم.

۷- چای نوشیدم^(۵).

---

۱. تحدّث بهدوء.

۲. مارس الرياضة في فضاء مفتوح (الهواء الطلق).

۳. نظف المفصلة.

۴. انظر إليّ.

۵. شربت الشاي.

- ۸- غذا خوردم .
- ۹- پول را شمردم ^(۱) .
- ۱۰- اتاق را تمیز کردم .
- ۱۱- حیاطِ خانه را جارو کردم ^(۲) .
- ۱۲- از اینجا رفتم .
- ۱۳- به اینجا آمدم .
- ۱۴- به حلب مسافرت کردم .
- ۱۵- يك اتومبیل کرایه کردم ^(۳) .

***

سوم - افعال جمله های زیر را به امر منفی مفرد و جمع تبدیل کنید :

مثال: سیگار کشیدم ^(۴) .   سیگار نکش .   سیگار نکشید .

- ۱- وقتم را ضایع کردم .
- ۲- زیاد حرف زدم ^(۵) .
- ۳- دیر به منزل برگشتم .
- ۴- آن فیلم مبتذل را تماشا کردم .
- ۵- دروغ گفتم ^(۶) .

-
۱. عدتُ النقود.
  ۲. كنستُ باحة البيت.
  ۳. استأجرتُ سيارة.
  ۴. دخنتُ السجارة.
  ۵. تكلمتُ كثيراً.
  ۶. كذبتُ .

- ۶- خیلی خندیدم^(۱).
- ۷- از دوستم جدا شدم^(۲).
- ۸- دیروز کتاب را تا آخر مطالعه کردم^(۳).
- ۹- از حرفت ناراحت شدم^(۴).
- ۱۰- از کار خسته شدم^(۵).
- ۱۱- وطنم را ترك کردم^(۶).
- ۱۲- به محل کارم پیاده رفتم^(۷).
- ۱۳- ته سیگار را به زمین انداختم^(۸).
- ۱۴- زمین را کثیف کردم^(۹).
- ۱۵- زیاد غذا خوردم.

***

چهارم - جمله های زیر را به فارسی ترجمه کنید:

۱- اذهب إلى السوق.

۲- نظف الغرفة.

۳- امسح اللوحة.

---

۱. ضحكت كثيراً

۲. انفصلت عن صديقي.

۳. البارحة قرأت الكتاب كله.

۴. انزعجت من كلامك.

۵. تعبت من العمل.

۶. غادرت وطني.

۷. ذهبت إلى محل عملي ماشياً.

۸. ألقيت بعقب السيجارة على الأرض.

۹. وسخت الأرض.

- ٤- تكلم بهدوء.
- ٥- تعال في الساعة السابعة .
- ٦- اسمع صوت البلبل.
- ٧- اقرأ كتابك.
- ٨- صل قبل طلوع الشمس.
- ٩- اشرب الشاي بعد الطعام .
- ١٠- نظف أسنانك بالفرشاة .
- ١١- سافر الى مكة .
- ١٢- لا تضيع وقتك.
- ١٣- لا تتكلم كثيراً.
- ١٤- مارس الرياضة في الهواء الطلق.
- ١٥- انظر اليّ.

***

جمله‌ی فعلیه / مضارع التزامی

بشنوید و تکرار کنید :

می‌خواهم به بازار بروم .	آرید أن أذهب إلى السوق .
خواستم به دانشگاه بروم .	أردت أن أذهب إلى الجامعة .
آیا می‌خواهی به گردش بروی ؟	أتريد أن تذهب للتجول ؟
توانستم ده صفحه بنویسم .	استطعت أن أكتب عشر صفحات .
می‌توانی این صندوق را برداری ؟	أستطيع أن ترفع هذا الصندوق؟
باید چند روز منتظر بمانم .	يجب أن أنتظر عدة أيام .
باید فلسطین آزاد شود .	يجب أن تتحرر فلسطين .
باید زود بروم .	يجب أن أذهب بدون تأخير .
شاید فردا شما را ببینم .	ربما أراكم غداً .
شاید امروز به کتابخانه بروم .	ربما أذهب اليوم إلى المكتبة .
می‌توانم به شما کمک کنم .	أستطيع أن أساعدكم .
ممکن است چند روز در اینجا اقامت کنم .	من الممكن (من المحتمل) أن أقیم هنا عدة أيام .
ممکن است امسال به اصفهان برویم .	من المحتمل أن نذهب هذا العام إلى إصفهان.

غير ممكن ان ادعك (ادعكم) وحيداً.	غير ممكن است شما را تنها بگذارم.
غير ممكن ان يخون الانسان الشريف.	غير ممكن است انسان شريف خيانت كند .
آمل ان يسود السلام والصفاء العالم.	اميدوارم صلح و صفا در دنيا حاكم باشد .
آمل ان تقبل دعوتي .	اميدوارم دعوتم را قبول كنئ .
أخشى ان لا يكون الجو صحوً غداً.	مى ترسم هوا فردا صاف نباشد .
أقترح ان نقرأ بقية الدرس غداً .	پیشنهاد مى كنم بقیه ی درس را فردا بخوانیم.

قواعد :

١ - بروم .. بماتم .. ببينم .. فعل مضارع التزامي، ويصاغ من المضارع بحذف (مى) وإضافة (بـ) في أوله أو عدم إضافتها.

مى روم ← بروم (أو) روم

مى كند ← بكند (أو) كند

٢- استعمال الفعل المضارع الالتزامي في الفارسية يشبه غالباً استعمال المصدر المؤول في العربية (أن + الفعل) أو (كي + الفعل) وكذلك يستعمل في الجمل الاحتمالية.

تمرین :

اول - فعل مضارع را در جمله‌های زیر به فعل مضارع التزامی تبدیل کنید:

- ۱- می خواهم در پارك (قدم می زنم).
- ۲- شاید امروز زود (می خوابم) .
- ۳- باید قبل از نماز (وضو می گیری) .
- ۴- در کلاس باید خوب (گوش می دهی)
- ۵- امیدوارم فردا آسمان (صاف می شود)
- ۶- ممکن است فردا به دمشق (مسافرت می کنم)
- ۷- غیر ممکن است در درس فارسی (رد می شوم)
- ۸- باید اول (سلام می کنی) .
- ۹- تصمیم دارم سال آینده به ایران (مسافرت می کنم)
- ۱۰- مایلم بعد از غذا چای (می نوشم)
- ۱۱- می ترسم غذا روی اجاق گاز (می سوزد)
- ۱۲- باید در زمستان لباس گرم (می پوشی)
- ۱۳- می خواهی چند کتاب (می خری) ؟
- ۱۴- چه دوست داری (می خوری) ؟
- ۱۵- باید صبح ساعت پنج (بیدار می شوی)

***

دوم - جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید :

۱- أخشى أن لا يأتي الأستاذ غداً .

۲- قررت أن أدرس جيداً .

۳- يجب أن تطالع في المكتبة .

۴- يجب أن تأكل تفاحة واحدة كل يوم .

۵- هل تستطيع أن ترفع هذه الحقيبة؟

۶- يجب أن تساعد أخاك .

۷- يجب أن تمارس الرياضة في فضاء مفتوح (في الهواء الطلق).

۸- يجب أن تنظف المفصلة كل يوم .

۹- هل تستطيع أن تتحدث بهدوء؟

۱۰- أخشى أن لا ترتب غرفتك .

***

سوم - به سؤاهاى زیر جواب دهید :

۱- آیا باید در فضای باز ورزش کنیم یا بسته ؟

۲- آیا می‌توانی به زبان فارسی صحبت کنی ؟

۳- آیا دوست داری بعد از غذا پرتقال بخوری ؟

- ۴- آیا می‌توانی به من کمک کنی ؟
- ۵- آیا ممکن است فردا هوا صاف باشد ؟
- ۶- می‌خواهی در پارک گردش کنی ؟
- ۷- دوست داری برایت قصه بگویم ؟
- ۸- می‌توانی کیسه‌ای به وزن پنجاه کیلو برداری ؟
- ۹- حاضری^(۱) فوتبال بازی کنی ؟
- ۱۰- مطمئن^(۲) فردا تعطیل است ؟
- ۱۱- دوست داری مطالعه کنی یا بنویسی ؟
- ۱۲- میل داری چای بنوشی یا میوه بخوری ؟
- ۱۳- آیا ممکن است انسان با شرافت خیانت کند ؟
- ۱۴- آیا ممکن است جنایتکاران موفق شوند ؟
- ۱۵- پیشنهاد می‌کنی به سینما برویم یا پارک ؟

***

چهارم - جمله‌های زیر را به عربی ترجمه کنید:

- ۱- باید صبح زود از خواب بیدار شوم.
- ۲- می‌خواهم روزی حدّ اقل پنج ساعت مطالعه کنم.

---

۱. بله حاضرم .. نه حاضر نیستم .

۲. بله مطمئن هستم (مطمئنم) .. نه مطمئن نیستم .

- ۳- قصد دارم فردا به مسافرت بروم.
- ۴- نباید عجله کنید.
- ۵- مسلمانان باید به عزّت خود برگردند.
- ۶- هرگونه اختلاف باعث تضعیف جامعه می شود.
- ۷- از شما متشکرم، خوشحالم کردی.
- ۸- امشب سری به منزل ما بزن^(۱). می خواهم تورا ببینمت.
- ۹- مایلم در صبحانه چای شیرین بنوشم.
- ۱۰- برنامه های تلویزیون باید تربیت کننده باشد.
- ۱۱- غذا باید سالم و مفید باشد.
- ۱۲- امسال قصد تشرّف به حج داری؟
- ۱۳- پانصد هزار ریال در حساب جاری و سیصد هزار ریال در حساب پس انداز^(۲) بانک ملی دارم.
- ۱۴- قیمت نفت افزایش یافت^(۳).
- ۱۵- تعداد پرندگان کاهش یافت^(۴).

---

۱. سر زد: مرّ

۲. پس انداز: الادخار.

۳. افزایش یافت: ازداد

۴. کاهش یافت: انخفض.

جمله‌ی فعلیه / ماضی استمراری

بشنوید و تکرار کنید :

دیروز به پارک رفتم کودکان در پارک بازی می‌کردند. پرندگان روی درختها آواز می‌خواندند. خانواده‌ها در پارک گردش می‌کردند. فروشندگان در پارک بستنی و نوشابه می‌فروختند. مرغابی‌ها در حوض پارک شنا می‌کردند. جوانان ورزش می‌کردند. چند دانشجو هم در پارک درس می‌خواندند. چند مرد مسن را دیدم. آنها با هم صحبت می‌کردند. متأسفانه یکی از آنها سیگار می‌کشید. سیگار بسیار مضر است، هوا را کثیف می‌کند، سلامتی انسان را تهدید می‌کند و ثروت ملی را به هدر می‌دهد.

ترجمه:

ذهبت أمس إلى الحديقة. كان الأطفال يلعبون في الحديقة. وكانت الطيور تغني على الأشجار. كانت العوائل تتجول في الحديقة. كان الباعة يبيعون المثلجات و«المياه الغازية» في الحديقة. في حوض الحديقة كانت البطات تسبح. وكان الشباب يمارسون الرياضة. وكان عدد من الشباب أيضاً يطالعون. رأيت عدداً من الرجال والشيوخ كانوا يتحدثون مع بعضهم. كان أحدهم للأسف يدخن. السيجارة مضرّة جداً. تلوث الجو. وتهدد سلامة الإنسان. وتهدر الثروة الوطنية.

قواعد :

الفعل الماضي الاستمراري يعني وقوع فعل في الماضي بشكل مستمر أو متكرر ويقابله بالعربية : كان + الفعل المضارع .

يصاغ الفعل الماضي الاستمراري من :

می + الفعل الماضي

خندید	←	می خندید
حرف زد	←	حرف می زد
سرد شد	←	سرد می شد
تَرَک کرد	←	تَرَک می کرد
قَدَم زد	←	قَدَم می زد
نوشت	←	می نوشت

***

تمرین :

اول - از افعال زیر ماضی استمراری ومضارع التزامی بسازید :

ماضی	مضارع	ماضی استمراری	مضارع التزامی
رفت	می رود	.....	.....

.....	.....	می خواند	خواند
.....	.....	می شنود	شنید
.....	.....	صحبت می کند	صحبت کرد
.....	.....	می فروشد	فروخت
.....	.....	می خوابد	خوابید
.....	.....	گوش می دهد	گوش داد
.....	.....	می گوید	گفت
.....	.....	می خرد	خرید
.....	.....	می اندازد	انداخت
.....	.....	می نویسد	نوشت
.....	.....	می زند	زد
.....	.....	می تواند	توانست
.....	.....	می شوید	شُست
.....	.....	می دهد	داد
.....	.....	می کشد	کشید
.....	.....	می نوشد	نوشید
.....	.....	می خورد	خورد

.....	.....	می پوشد	پوشید
.....	.....	بر می دارد	برداشت
.....	.....	بر می گردد	برگشت
.....	.....	وارد می شود	وارد شد

***

دوم - افعال جمله های زیر را به ماضی استمراری تبدیل کنید :

- ۱- پرنده روی درخت می نشیند .
- ۲- ماهی در رودخانه شنا می کند .
- ۳- استاد در کلاس درس می دهد.
- ۴- دیروز در رستوران غذا خوردم .
- ۵- در اتاقم نامه ای می نویسم .
- ۶- قبل از خواب دندانم را مسواک می زنم .
- ۷- هر روز صبح صورتم را می شویم .
- ۷- دیشب فیلم سینمایی را تماشا کردم.
- ۹- برای دوستانم قصه می گویم .
- ۱۰- به پدرم کمک می کنم .
- ۱۱- با برادرم صحبت می کنم .

- ۱۲- به حرفِ شما گوش می‌دهم .
- ۱۳- به برنامه‌ی فردا فکر می‌کنم .
- ۱۴- در قهوه‌خانه چای می‌نوشم .
- ۱۵- شبها زود می‌خوابم .
- ۱۶- نماز را اوّل وقت می‌خوانم .
- ۱۷- کودکان در پارک بازی می‌کنند
- ۱۸- دانشجویان در کتابخانه درس می‌خوانند .
- ۱۹- دوستانم با هم صحبت می‌کنند
- ۲۰- نانوا نان می‌فروشد .

***

سوم - جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید :

- ۱- ذهبْتُ إلى المدرسة .
- ۲- أذهب إلى المدرسة .
- ۳- أريد أن أذهب إلى المدرسة .
- ۴- كنت أذهب إلى المدرسة .
- ۵- كان أصدقائي يمارسون الرياضة في الملعب.
- ۶- كنتم نأكلون الطعام في المطعم.

٧- كنت أستيظ مبكراً .

٨- كنت أستطيع أن أرفع خمسين كيلو غراماً .

٩- كنت أودّ أن أراك غداً .

١٠- كنّا ندرس اللغة الفارسية .

١١- كنتم تسمعون صوتي .

١٢- أقترح أن نذهب إلى البيت .

١٣- كنت أقدر أن أساعدك .

١٤- كنت أستطيع أن آتي معك .

١٥- كنت أودّ أن أسافر بالقطار .

١٦- كنت أنظف ملابسي .

١٧- كنت أغسل وجهي .

١٨- أريد أن أغسل وجهي .

١٩- كنت أصلي الظهر .

٢٠- كنت أجيب على السؤال .

***

جمله ی فعلیه / ماضی بعید

بشنوید و تکرار کنید^(۱):

من دیروز به خوابگاه رفتم . همکلاسم رفته بود . او اتاق را تمیز کرده بود . کتابها را مرتب کرده بود . لباسها را شسته بود . غذا را پخته بود . برای من نامه ای گذاشته بود ، در آن نامه چند مطلب نوشته بود . از من تشکر کرده بود و خدا حافظی کرده بود . یکی از کتابهایم را برداشته بود و آن کتاب را خوانده بود . از خواندن کتاب لذت برده بود . خلاصه ای از کتاب درآورده بود و آن را روی میز گذاشته بود . لباسهایش را پوشیده بود و از منزل خارج شده بود .

ترجمه:

ذهبت أمس إلى المجمع . كان صديقي قد ذهب . وكان قد نظف الغرفة . وكان قد رتب الكتب . وكان قد غسل الملابس . وكان قد طبخ الطعام . وكان قد وضع لي رسالة . كان قد كتب في تلك الرسالة عدة موضوعات . وكان قد شكرني . وودعني . وكان قد أخذ أحد كتبي . وكان قد قرأ ذلك الكتاب . وكان قد استمتع بقراءة الكتاب . وكان قد استخرج ملخصاً للكتاب . وكان قد وضعه على الطاولة . وكان قد لبس ملابسه . وكان قد خرج من البيت .

۱. هذه مجموعة جمل يتكرر فيها الماضي البعيد، وليست نصاً إنشائياً.

قواعد :

۱- الفعل الماضي البعيد يستعمل للحديث عن أمر وقع في الماضي القديم، أو قبل فعل آخر.

۲- يصاغ الماضي البعيد من اسم المفعول + الفعل المساعد (بود) مسنداً للواحق الفاعلية.

۳- اسم المفعول يتكون من جذر الماضي + (هـ):

خورد ← خورده رفت ← رفته نشست ← نشسته
آمد ← آمده نوشت ← نوشته دید ← دیده

۴- تصريف الفعل الماضي البعيد يكون بتصريف الفعل المساعد (بود):

خورده بودم - خورده بودی - خورده بود - خورده بودیم - خورده بودید - خورده بودند.

تمرین :

اول- از افعال زیر اسم مفعول بسازید:

خورد - نشست - نوشت - رفت - شکست - آمد - دید - برد - ساخت - پاك كرد - تمیز شد - جمع شد - صاف گردید - نازل شد.

***

دوم- از افعال زیر ماضی بعید بسازید:

وضو گرفت - وحشت کرد - جواب داد - نماز خواند - کشید - خواند - سوخت - خرید.

***

سوم- افعال جمله‌های زیر را به ماضی بعید تبدیل کنید:

- ۱- کتاب را خواندم.
- ۲- سعید به مدرسه رفت.
- ۳- دانش آموز به خانه‌اش برگشت.
- ۴- معلم کتاب را باز کرد.
- ۵- دانش آموز در کلاس نشست.
- ۶- او را در پارک دیدم.
- ۷- غذا را خورد.
- ۸- ساعت هشت در منزل خوابید.
- ۹- مردم در نماز جمعه شرکت کردند.
- ۱۰- کارگران در کارخانه نهار خوردند.
- ۱۱- کتاب را در کیف گذاشتم.
- ۱۲- در باز ماند.
- ۱۳- علی کت و شلوار نو پوشید.
- ۱۴- منزل تمیز شد.
- ۱۵- هوا سرد شد.

***

چهارم - با افعال زیر جمله بسازید:

ذوب شده بود - خارج شده بود - پر شده بود - خوابیده بود - خشمک شده بود -
خریده بود - فروخته بود - برگشته بود - رفته بود - باز شده بود.

***

پنجم - جمله های زیر را به فارسی ترجمه کنید:

۱- كنت قد ذهبتُ الى البيت.

۲- كنت قد طالعتُ الدرس.

۳- كان قد جاء متأخراً.

۴- كانوا قد خرجوا من المدرسة.

۵- كانت قد نامت في الساعة الثامنة.

۶- كان قد لبس ملابسه.

۷- كان البابُ قد بقي مفتوحاً.

۸- كان أخي قد نظف الغرفة.

۹- كانت الملابس قد جفّت.

۱۰- كان قد حمل حقيبتَه.

***

جمله‌ی فعلیه / فعل مجهول

بشنوید و تکرار کنید :

غذا خورده شد.	أُكِلَ الطعام.
هلال اول ماه دیده شد.	رُئِيَ هلال أول الشهر.
تمامی تکالیف نوشته شد.	كُتِبَت كل الوظائف.
وسایل لازم خریده شد.	اشتریت الوسائل اللازمة.
صدای اذان شنیده شد.	سُمِعَ أذان الصبح.
همه کتابهای درسی فروخته شد.	بيعت كل الكتب الدراسية.
خانه به سرعت ساخته شد.	بُنِيَ البيت بسرعة.
درهای سالن بسته شد.	أُغْلِقَت باب الصالة.
درس به خوبی فهمیده شد.	فُهِمَ الدرس جيدا.
لباسها در لباسشویی شسته شد.	غُسِلَت الملابس في الغسالة.
چند نفر در زلزله کشته شدند.	قُتِلَ عدد من الاشخاص في الزلزال.
کتاب فارسی از اول تا آخر خوانده شد.	قُرِئَ كتابُ الفارسية من أوله الى آخره.
مهمترین اخبار در صفحه اول روزنامه نوشته شد.	كُتِبَت أهم الأخبار في الصفحة الأولى من الصحيفة.

قواعد :

- ۱- يستعمل اسم المفعول في صياغة فعل آخر هو (الفعل المجهول)، وهو مثل العربية يُستعمل حين يُحذف الفاعل.
- ۲- يُصاغ الفعل المجهول من : اسم المفعول + شد (مسنداً للواحق الفاعلية).
مثال: سيب را خوردم ← سيب خورده شد.
- ۳- تصريف الفعل المجهول:
دیده شدم - دیده شدی - دیده شد - دیده شدیم - دیده شدید - دیده شدند.

تمرین :

- اول- افعال زیر را به مجهول تبدیل کنید:
- کند - کشید - برداشت - بُرد - آورد - پُخت - انداخت - شست - فهمید - گفت
دید - زد - کُشت - ریخت - شکست.

***

- دوم- افعال جمله‌های زیر را به مجهول تبدیل کنید:
- مثال: علی کتاب را خواند. کتاب خوانده شد.
- ۱- دانشجویان درس را فهمیدند.
  - ۲- کتابها را خواندم.
  - ۳- طوفان شاخه‌های درخت را شکست.

- ۴- باغبان میوه‌ها را چید.
- ۵- مردم هلال اول ماه را دیدند.
- ۶- بچه‌ها خانه را شستند.
- ۷- آشپز غذا را پخت.
- ۸- مجید پنجره‌ی اطاق را بست.
- ۹- نجار در خانه را ساخت.
- ۱۰- آنها طناب را کشیدند.
- ۱۱- پیراهنم را پوشیدم.
- ۱۲- کیفم را برداشتم.
- ۱۳- درس را خوب فهمیدم.
- ۱۴- علی کتاب را در کیف گذاشت.
- ۱۵- صیّادان تور را در دریا انداختند.

***

سوّم- از افعال زیر جمله بسازید:

پخته شد - فهمیده شد - برداشته شد - بازنشسته شد^(۱) - خوانده شد - دیده شد -
گفته شد - بسته شد.

***

---

۱. أحیل علی التقاعد.

چهارم- جمله های زیر را به فارسی ترجمه کنید:

- ۱- بیع البيت.
- ۲- رؤي التفاحة.
- ۴- غُسل القميص.
- ۵- أغلق الباب.
- ۶- قُرى الكتاب.
- ۷- كُتب الخبر في الصفحة الأولى.
- ۸- شوهذ الاطفال في الحديقة.
- ۹- فُهم الدرس جيداً.
- ۱۰- أحيل الموظف على التقاعد.

***

جمله‌ی فعلیه / ماضی نقلی - ماضی التزامی

بشنوید و تکرار کنید :

-۱-

دانش آموزان در کلاس نشسته‌اند.	للاخبار عن تلاميذ كانوا ولا يزالون جالسين في الصف ^(۱) .
از يك ساعت پیش اینجا ایستاده‌ام.	للاخبار عن وقوف المتكلم منذ ساعة حتى الآن.
این کتاب را خوانده‌ام.	للاخبار عن كتاب قرأته في الماضي وآثاره لا تزال طبعاً باقية حتى الآن.
علی از سفر برگشته است.	للاخبار عن عودة علی من السفر ولا يزال.
مریم لباس‌ها را شسته است.	للاخبار عن غسل مریم للملابس في الماضي ولا تزال مغسولة.
محمود به مدرسه رفته است.	للاخبار عن ذهاب محمود الى المدرسة في الماضي ولا يزال ذهابه .

۱. في العربية يكتبون بالقول: الطلاب جالسون في الصف.

كودك كاغذ را پاره کرده است.	للاخبار عن تمزيق الورقة بيد الطفل ولا تزال طبعاً ممزقة.
هوا روشن شده است.	للاخبار عن انبلاج ضوء الصبح في الماضي ولا يزال.
خورشيد طلوع کرده است.	للاخبار عن طلوع الشمس في الماضي ولا تزال طالعة.
هوا گرم شده است.	للاخبار عن ارتفاع درجة حرارة الجو في الماضي ولا يزال الجو حاراً.

-۲-

شاید سعيد برگشته باشد.	لا احتمال أن يكون سعيد قد عاد من السفر (في الماضي).
ممکن است مغازه بسته باشد.	لا احتمال أن يكون المحل قد أغلق (في الماضي).
شاید پدرم به سفر رفته باشد.	لا احتمال أن يكون الاب قد عاد من السفر (في الماضي).
فکر می کنم دانشجویان نیامده باشند.	للتظن بأن الطلاب لم يأتوا (في الماضي).
حدس می زنم فرید منزلش را فروخته باشد.	لا احتمال أن يكون فرید قد باع منزله (في الماضي).
کاش مادرم از بازار برگشته باشد.	للتمني أن تكون أُمي قد عادت من السوق (في الماضي).
کاش آنها به سفر رفته باشند.	للتمني أن يكونوا قد سافروا (في الماضي).

كاش بچه ها خانه را تمیز کرده باشند.	للتمني ان يكون البيت قد نظفه الاولاد (في الماضي).
كاش تيم فوتبال ما پیروز شده باشد.	للتمني أن يكون فريقنا لكرة القدم قد حقق فوزا (في الماضي).
كاش باخود پول آورده باشد.	للتمني أن يكون قد أخذ مبلغا معه (في الماضي).

قواعد :

- ١- الافعال في المجموعة الأولى هي «ماضي نقلي»، ونستعمله للحديث عن أمر وقع في الماضي ولا يزال مستمرا حتى الآن، أو لا تزال آثاره مستمرة حتى الآن.
- ٢- يُصاغ (الماضي النقلي) من: اسم المفعول + ام، اي، است، ايم، ايد، اند :
نشسته ام - نشسته اي - نشسته است - نشسته ايم - نشسته ايد - نشسته اند.
- ٣- الافعال في المجموعة الثانية هي: «ماضي التزامي» ويستعمل في حالة ترديد وقوع الفعل في الماضي أو ترجي وقوعه في الماضي.
- ٤- يصاغ الماضي الالتزامي من اسم المفعول + باشد (مسنداً للواحق الفاعلية):
خورده باشم - خورده باشی - خورده باشد - خورده باشیم - خورده باشید - خورده باشند.

ملاحظة: هذان الفعلان (الماضي النقلي والماضي الالتزامي) من أقل الافعال استعمالاً في اللغة الفارسية.

تمرین :

اول - افعال جملات زیر را به ماضی نقلی تبدیل کنید:

مثال: او از مدرسه برگشت. او از مدرسه برگشته است.

۱- سلمان به مدرسه رفت.

۲- دانشجویان در کلاس نشستند.

۳- ما در مقابل سختیها ایستادیم.

۴- برای تحقق این کار زحمت زیادی کشیدیم.

۵- داستانهای زیادی خواندم.

۶- سفیر دولت لهستان با وزیر امور خارجه ملاقات کرد.

۷- مردم به مناسبت عید جشن گرفتند.

۸- علی دو سال پیش از دانشگاه فارغ التحصیل شد.

۹- بین دو کشور صلح برقرار شد.

۱۰- سربازان از سربازخانه (پادگان) خارج شدند.

۱۱- از اول ماه مبارك رمضان روزه گرفتم.

۱۲- زمین را شستم.

۱۳- آیا کتاب فارسی را مطالعه کردید؟

۱۴- آیا مریم از مسافرت برگشت؟

۱۵- شما این خبر را شنیدید؟

***

دوم- افعال مضارع التزامی در جملات زیر را به ماضی التزامی تبدیل کنید:

مثال: شاید علی بیاید.   شاید علی آمده باشد.

۱- ممکن است مغازه ببندد.

۲- شاید از سفر برگردد.

۳- شاید به منزل بیاید.

۴- فکر می‌کنم کارگران مشغول شوند.

۵- حدس می‌زنم در شمال تهران برف بیارد.

۶- شاید پدرم به مسافرت برود.

۷- فکر می‌کنم در شیراز هوا گرم شود.

۸- کاش تیم بسکتبال پیروز شود.

۹- کاش سعید در امتحان موفق شود.

۱۰- کاش بچه‌ها خانه را تمیز کنند.

۱۱- حدس می‌زنم خانه‌اش را بفروشد.

۱۲- احتمال دارد صید ماهی در این فصل ممنوع شود.

۱۳- کاش غذا را زودتر بپزند.

۱۴- کاش این خبر را بشنوم.

۱۵- شاید روزنامه‌ها این موضوع را بنویسند.

***

جمله‌ی فعلیه / آینده^(۱)

بشنوید و تکرار کنید :

من فردا به منزلت خواهم آمد . من و تو به پارک خواهیم رفت . سپس به رستوران می‌رویم در آنجا غذا خواهیم خورد . قبل از ظهر به منزل برمی‌گردیم . در آنجا کمی استراحت خواهیم کرد . سپس برای دیدن بازی فوتبال به استادیوم ورزشی خواهیم رفت . به نظر می‌رسد بازی جالبی باشد . به احتمال زیاد تیم ما پیروز خواهد شد . فکر می‌کنم فردا هوا ابری نباشد ، آفتابی باشد . خیابانها هم شلوغ نخواهد بود . بنابراین انشاء الله روز خوبی خواهیم داشت .

ترجمه:

غداً سآتي إلى منزلک. أنا وأنت سنذهب إلى الحديقة. ثم نذهب إلى المطعم. وهناك سنتناول الطعام. وقبل الظهر سنعود إلى المنزل. هناك سنستريح قليلاً. ثم سنذهب إلى الملعب الرياضي لمشاهدة لعبة كرة القدم. يظهر أن اللعبة تكون رائعة. على الأرجح سيتغلب فريقنا. أظن أن الجوّ لن يكون غائماً غداً، يكون مشمساً. الشوارع أيضاً لن تكون مزدحمة. لذلك سيكون لنا إن شاء الله يوماً جيداً .

۱. المستقبل.

قواعد :

١ - يصاغ فعل المستقبل من مادة (خواستن) = الإرادة ، وهي (خواه) ثم تصرف مسندة للواحق الفاعلية مضافاً إليها مصدر الفعل الذي سينجز بحذف النون (المصدر المرخم) .

مثال : الفعل خواهم رفت أي سأذهب.

المصدر : رفتن (الذهاب)، و المصدر المرخم: رفت.

تصريف (خواه) مع علامات التصريف :

خواهم - خواهی - خواهد - خواهيم - خواهيد - خواهند

٢ - بمناسبة ذكر المصدر في الفارسية، اعلم أن المصدر ينتهي إما بـ (تن) أو (دن)

مثل :

انداختن، (الرمي والإلقاء)، آموختن (التعليم والتعلم)، برداشتن (الأخذ والرفع)،

بستن (الربط والإغلاق) آمدن (المجيء)، آوردن (الإحضار وال جلب)، پرسیدن

(السؤال)، خواندن (القراءة والدعاء).

٣ - يوجد في الفارسية اسم المصدر، وهو بمعنى المصدر، لكنه لا ينتهي بـ (تن) أو (دن)

ويجمع مثل الأسماء، ويفيد معنى المصدر.

مثل : رفتار (السلوك) ، دیدار (الزيارة) ، کردار (العمل) ، دانش (العلم)، پرورش

(التربية) ، ورزش (الرياضة)، خواهش (الرجاء) ، آزادی (الحرية)، عکاسی (التصوير)،

برادری (الأخوة) .

تمرین :

اول - افعال زیر را به فعل آینده تبدیل کنید و با آنها جمله بسازید:

می روم ، می آیم ، می خورم ، استراحت می کنم ، می باشد ، پیروز می شود، دارم ،

می روند ، می خورید ، پیروز می شویم .

***

دوم - از مصادر زیر افعال امر بسازید :

مثال - مصدر: قوی شدن (شو)^(۱).

فعل امر : قوی شو

آمدن (آ)	نشستن (نشین)	رفتن (رو)
ماندن (مان)	سوختن (سوز)	شکستن (شکن)
وارد شدن (شو)	مسافرت کردن (کن)	بازی کردن (کن)
خریدن (خر)	خوردن (خور)	وضو گرفتن (گیر)
نوشیدن (نوش)	فهمیدن (فهم)	پوشیدن (پوش)
انداختن (انداز)	فروختن (فروش)	خسته شدن (شو)
تمیز شدن (شو)	دویدن (دو)	خوابیدن (خواب)
زدن (زن)	کشیدن (کش)	برگشتن (برگرد)

---

۱. كل ما يأتي بين القوسين هو جذر المضارع الذي نحتاج إليه لصياغة الأمر.

خندیدن (خند)   سلام کردن (کن)   بیدار شدن (شو)

شنیدن (شنو)   خوشحال شدن (شو)   خواندن (خوان)

***

سوم - به سؤا‌لهای زیر پاسخ دهید :

۱- کی به دانشگاه خواهی رفت ؟

۲- آیا فردا هوا ابری خواهد بود یا آفتابی ؟

۳- آیا تو سال آینده به حج مشرف خواهی شد ؟

۴- آیا امت ما حتماً پیروز خواهد شد ؟

۵- اگر برادرت از مسافرت برگشت خوشحال خواهی شد؟

۶- اگر فردا بیایم شما را در منزل خواهیم دید ؟

۷- آیا در آینده نزدیک کشورهای اسلامی پیشرفت خواهند کرد ؟

۸- آیا تو سال آینده فارغ التحصیل خواهی شد؟

۹- آیا مدیر فردا نامه ات را امضا خواهد کرد ؟

۱۰- آیا دانشگاه فردا باز خواهد بود ؟

***

چهارم - جمله های زیر را به فارسی ترجمه کنید :

- ۱- غداً سأذهب الى الجامعة.
- ۲- سأعود الى المنزل في الساعة العاشرة.
- ۳- أظنّ أنّ الجوّ لن يكون غائماً غداً.
- ۴- سأتناول طعام العشاء في المطعم مع الأسرة.
- ۵- سنذهب الى الحديقة مساء اليوم.
- ۶- سيفلب فريقنا في سباق كرة القدم.
- ۷- سيكون الجوّ مشمساً بعد ظهر اليوم.
- ۸- ستتقدم البلدان الاسلامية في المستقبل.
- ۹- سيوقع المدير على كتابك بعد ساعة.
- ۱۰- ستكون الكلية مفتوحة يوم الخميس.
- ۱۱- سأتشرف بأداء فريضة الحج في العام القادم.
- ۱۲- ستكون حتماً مباراة^(۱) رائعة.
- ۱۳- سأقرأ الكتاب من أوله الى آخره.
- ۱۴- سأسأل المعلم عن الدرس السادس.
- ۱۵- سأغلق الباب بعد الخروج.

---

۱. في الفارسية: مسابقة.

- ١٦- لعلّ والدي يسافر غداً.
- ١٧- ليت فريقنا يفوز في كرة السلة.
- ١٨- هل طالعت كتاب اللغة الفارسية؟
- ١٩- وضعت الكتاب في الحقيبة.
- ٢٠- عاد الطلاب الى المهجع.
- ٢١- لبس عليّ بدلة جديدة.
- ٢٢- كان الاطفال يلعبون في الحديقة.
- ٢٣- يجب أن تكون برامج التلفزيون تربية.
- ٢٤- عندي خمسة آلاف تومان في حساب الادّخار.
- ٢٥- مرّ علينا في البيت هذه الليلة.
- ٢٦- قلّت درجة الحرارة.
- ٢٧- يجب أن يعود المسلمون الى عزّتهم.
- ٢٨- هل انت مستعدّ لمساعدتي.
- ٢٩- نشّفت يدي بالمنشفة.
- ٣٠- رتّبت كتبي على الطاولة.

***

خدا

خُدا خورشید و زمین را آفریده است. خُدا ماه و ستارگان را آفریده است.

خُدا گیاهان و جانوران را آفریده است. خُدا ما را آفریده است.
ای خدایِ مهربان که خورشید و زمین و ماه و ستارگان را آفریده‌ای.
ای خدایِ مهربان که گیاهان و جانوران را آفریده‌ای؛
ای خدایِ مهربان که ما را آفریده‌ای؛
ای خدایِ مهربان که برای ما همه چیز آفریده‌ای؛
ما همیشه تو را می‌پرستیم.

(از کتاب درسی فارسی با تغییر)

ترجمه:

الرَّبُّ

الرَّبُّ خلق الشمس والأرض. الرب خلق القمر والنجوم.
الرَّبُّ خلق النباتات والأحياء. الرب خلقنا.
أيها الرب الرحيم الذي خلقت الشمس والأرض والقمر والنجوم؛
أيها الرب الرحيم الذي خلقت النباتات والأحياء؛
أيها الرب الرحيم الذي خلقنا؛

أيها الرب الرحيم الذي خلقت لنا كل شيء؛
نحن نعبدك دائماً.

ملاحظات:

آفریده است: فعل ماضى ثقلى. الماضى البسيط: آفرید. المضارع:
می آفریند. ويقال بدلاً منها في الفارسية: خلق کرده است. جهان آفرینش: عالم
الخلیقة.

ماه: تعني في الفارسية القمر، وتعني الشهر أيضاً. ماه محرم: شهر محرم.
و (ماهواره): تعني شبيه القمر، أو القمر الاصطناعي.

گیاه: زرع، وكلمتا زرع وزراعت مستعملة في الفارسية أيضاً.

جانوران: جمع جانور ومعناها: حي، وهي من: (جان) بمعنى روح، و(ور) تلحق
الاسم وتعني صاحب. و دانیشور: عالم، و سُخَنور: خطيب.

مهربان: مكونة من كلمة (مهر): الحب، واللاحقة (بان) بمعنى المراقب والهامي. و
باغبان: البستاني (مراقب البستان)، نگهبان: المراقب، و پاسبان: الشرطي.

***

تمرین :

اول - به سؤالات زیر پاسخ دهید :

۱ - چه کسی خورشید وزمین را آفریده است ؟

۲ - چه کسی ماه وستارگان را آفریده است ؟

- ۳ - چه کسی گیاهان و جانوران را آفریده است ؟
- ۴ - چه کسی ما را آفریده است ؟
- ۵ - آیا پدر مهربان است ؟
- ۶ - آیا مادر مهربان است ؟
- ۷ - آیا خدا مهربان است ؟
- ۸ - خدا خورشید و زمین را برای که (چه کسی) آفریده است ؟
- ۹ - خدا گیاهان و جانوران را برای که (چه کسی) آفریده است ؟
- ۱۰ - ما چه کسی را می پرستیم ؟

***

دوم - جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید :

- ۱ - خلق الله الشمس والأرض والنباتات والاحياء.
- ۲ - أيها الربُّ الرحيم نحن نعبدك دائماً .
- ۳ - كيف سيكون الجو غداً صباحاً أم غائماً ؟
- ۴ - سأتي غداً إلى منزلك .
- ۵ - أنا دائماً أمارس الرياضة صباحاً قبل الإفطار .
- ۶ - يذهب عليّ إلى المكتبة ليسلم كتابه إلى أمين المكتبة .
- ۷ - كنت أساعدُ والدي .
- ۸ - من الممكن أن أسافر غداً إلى طهران .
- ۹ - أأمل أن تقبل دعوتي .
- ۱۰ - البلدان الإسلامية ستتطور مستقبلاً .

- ١١ - سنعود إلى المنزل قبل الظهر .
١٢ - أخذ المريضُ إلى المستشفى .
١٣ - بيعت السيارةُ في الأسبوع الماضي .
١٤ - كنتُ أشاهد فيلماً سينمائياً مساء أمس .
١٥ - كان الباعةُ يبيعون الثلجات في الحديقة .

***

پیغمبر

مُعَلِّم به ما درس می دهد. معلم همه ی ما را دوست دارد. معلم می خواهد که ما خوب درس بخوانیم و خوشبخت شویم. معلم ما را راهنمایی می کند تا کارهای خوب انجام دهیم. ما معلم مهربان خود را دوست داریم. پیغمبر معلم همه ی مردم است. خدا، پیغمبر را برای راهنمایی و خوشبختی مردم فرستاده است. ما همه ی پیغمبران را دوست داریم و به آنها احترام می گذاریم. پیغمبر ما مسلمانان، حضرت محمد (ص) است.

ترجمه:

النبي

المعلم يعطينا الدرس (يدرّسنا). المعلم يحبنا جميعاً.
المعلم يريد أن ندرس جيداً ونسعد.
المعلم يوجهنا كي نؤدي الأعمال الجيدة.
نحن نحب معلمنا الرؤوف.
النبي معلم الناس كلهم. الرّب بعث النبي لتوجيه الناس وسعادتهم. نحن نحب الأنبياء كلهم ونحترمهم. نبينا نحن المسلمين حضرة محمد (ص).

ملاحظات :

معلّم : كلمة عربية مستعملة في الفارسية ويسمى أيضاً في الفارسية: آموزگار (المعلّم الابتدائية غالباً) و دبير (لمدرّس الثانوية) و استاد (الأستاذ الجامعي).
درس داد: أعطى درساً، درّس. و درس خواند: قرأ درساً، درّس.
دوست: صديق أو مُحب. و جمعها: دوستان. دوست دارد: يحب.
بخواني، شويم، انجام دهيم: أفعال مضارعة التزامية.
خوشبخت: سعيد. وهي من كلمة خوش : طيب ، حَسَن، و بخت: بمعنى حظ.
وعكسها بدبخت. يقال في الفارسية: خوشبختانه: لحسن الحظ، و بدبختانه: لسوء الحظ.
خوشبختی: اسم مصدر بمعنى: السعادة، و بدبختی: الشقاوة.
راهنماي، من كلمة (راه) بمعنى طريق و(نما) بمعنى مظهر، والياء مصدرية.
وراهنماي، بمعنى توجيه. مرحله ي راهنماي: المرحلة التوجيهية. چراغ راهنما: المصباح الموجه أو الإشارة الضوئية في المرور. راهنماي كرد: وجّه، أرشد، دَلّى.
پیغمبر: من پیغام أو پیام : رسالة، و بر : حامل، ومعنى الكلمة: حامل الرسالة، أو الرسول وجمعها: پیغمبران أو پیامبران.
احترام: تستعمل كثيراً في الفارسية. و تختتم الرسائل بعبارّة: با تقدیم احترام. واحترام گذاشت: وضع احتراماً: أي احترم.
مسلمان: مسلم، وجمعها: مسلمانان.

تمرین :

اول - به سؤالهای زیر پاسخ دهید :

- ۱ - چه کسی به ما درس می دهد ؟
- ۲ - هدف معلم چیست ؟
- ۳ - هدف پیامبر چیست ؟
- ۴ - آیا ما همی پیامبران را دوست داریم ؟
- ۵ - آیا ما به همی پیامبران احترام می گذاریم ؟
- ۶ - نام کتاب حضرت موسی چیست ؟
- ۷ - نام کتاب حضرت عیسی چیست ؟
- ۸ - نام کتاب حضرت داود چیست ؟
- ۹ - نام کتاب حضرت محمد چیست ؟
- ۱۰ - خاتم انبیاء کیست ؟

***

دوم - جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید :

- ۱ - المعلمُ یحبنا جمیعاً .
- ۲ - نحنُ نحبُّ الأنبیاء کلهم ونحترمهم .
- ۳ - أخي یفرسُ الأشجار فی الحديقة .
- ۴ - الصهاينة قتلوا الفلسطينيين فی دیر یاسین .

- ٥ - كنتُ قد استمتعتُ بقراءة الكتاب .
- ٦ - التدخين يهدد سلامة الإنسان ويهدر الثروة الوطنية.
- ٧ - يجب عليك أن تصغي جيداً للأستاذ.
- ٨ - لا يمكن للإنسان الشريف أن يخون .
- ٩ - أتحبُّ أن نذهبَ للتجول ؟
- ١٠ - لا يمكن أن أدعك وحيداً .
- ١١ - كانت البطات تسبحُ في حوضِ الحديقة .
- ١٢ - يجب أن تمارس الرياضة في الهواء الطلق .
- ١٣ - أخشى أن لا يأتي الأستاذ غداً .
- ١٤ - يبحثُ الأستاذ في مسألة اقتصادية .
- ١٥ - لا تعد إلى البيت متأخراً .

***

معلم

روزی که به مدرسه آمدیم خواندن و نوشتن نمی دانستیم. از همان روزهای اول، معلم مهربان ما را راهنمایی کرد. او به ما خواندن و نوشتن یاد داد.

او به ما یاد داد که همیشه دفترها و کتابهای خود را پاکیزه نگاه داریم.

او به ما یاد داد که با دوستان خود مهربان باشیم.

او به ما یاد داد که همیشه پاکیزه باشیم تا بیمار نشویم.

او به ما یاد داد که به پدر و مادرمان احترام بگذاریم.

او به ما یاد داد که با خواهر و برادر خود مهربان باشیم.

او به ما یاد داد که دیگران را دوست داشته باشیم و به آنها کمک کنیم.

ما از معلم خود سپاسگزاریم چون به ما خواندن و نوشتن یاد داد.

از او سپاسگزاریم چون مانند پدر یا مادری مهربان، به ما کارهای

خوب یاد داد.

(از کتاب درسی فارسی با تغییر)

ترجمہ :

المعلم

یوم أن أتینا إلى المدرسة لم نكن نعرف القراءة والكتابة. منذ تلك الأيام الأولى،
معلمنا الرؤوف وجّهنا. هو علّمنا القراءة والكتابة.
هو علّمنا أن نحافظ دائماً على دفاترنا وكتبنا نظيفة.
هو علّمنا أن نكون ودودين مع أصدقائنا.
هو علّمنا أن نكون دائماً نظيفين كي لا غرض.
هو علّمنا أن نحترم أبانا وأمنا.
هو علّمنا أن نكون ودودين مع أختنا وأخينا.
هو علّمنا أن نحب الآخرين ونساعدهم.
نحن شاكرون لمعلمنا أن علّمنا القراءة والكتابة.
نحن شاكرون له أن علّمنا - مثل أب أو أم رؤوفين - أعمالاً جيدة.

ملاحظات :

دانست (ماضی). می داند (مضارع ساده). می دانست (ماضی استمراری).
بادوستان خود مهربان باشیم = بادوستانان مهربان باشیم.
تا : من أجل. باید پاکیزه باشیم تا بیمار نشویم. باید درس بخوانیم تا باسواد باشیم.
باید غذای خوب بخوریم تا سالم بمانیم.
سپاس گزاریم = متشکریم.

تمرین :

اول - به سؤالات زیر جواب دهید :

- ۱ - آیا ما در بدو ورود به مدرسه خواندن و نوشتن می دانستیم ؟
- ۲ - معلّم در روزهای اول چه کارکرد ؟
- ۳ - معلّم چه چیزی به ما یاد داد ؟
- ۴ - آیا شما از معلّمتان تشکّر می کنید ؟
- ۵ - آیا شما از پدر و مادرتان تشکّر می کنید ؟
- ۶ - چرا ما باید همیشه پاکیزه باشیم ؟
- ۷ - نام معلّم فارسی شما چیست ؟
- ۸ - نام اولین معلّم شما چیست ؟
- ۹ - چرا ما باید به معلّم احترام بگذاریم ؟
- ۱۰ - چرا ما باید به پدر و مادرمان احترام بگذاریم ؟

***

دوم - جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید :

- ۱ - لم نكن نعرف اللغة الفارسية.
- ۲ - علّمنا المعلم القراءة والكتابة باللغة الفارسية.
- ۳ - علينا أن نساعد الآخرين .
- ۴ - قال علي : ذهبتُ أمس إلى الملعب.

- ٥ - كم فرعاً دراسياً في كلية الآداب ؟
- ٦ - مطبخنا فيه ثلاثة وطباخ غازي وعدد من القدور والصحون.
- ٧ - الساعة الآن الساعة إلا ربعا .
- ٨ - اليوم الخامس من أيام الأسبوع هو الأربعاء .
- ٩ - يتألف البيت من ثلاث غرف وحمام ومرفق صحي .
- ١٠ - إيران وسوريا بلدان شقيقتان .
- ١١ - رتبت الكتب على طاولتي .
- ١٢ - يجب أن نكون ودودين مع أصدقائنا .
- ١٣ - أكل قليلاً من الفاكهة عصراً .
- ١٤ - عمي سافر أمس إلى اللاذقية.
- ١٥ - نحن جميعاً كنا في الجامعة .

***

عیدِ قربان

هر سال، مُسلمانانِ مستطیع، از همه جای دُنیا به زیارتِ خانه‌ی خدا می‌روند. خانه‌ی خدا یا کعبه در شهرِ مکه است. مسلمانان در مکه مراسم حجّ به جامی آورند. مراسم حجّ چند روز طول می‌کشد. در یکی از این روزها، گوسفند یا شتر یا گاوی را در راهِ خدا قربانی می‌کنند. برای همین است که نام این روز را عیدِ قربان گذاشته‌اند.

هر سال در این روز، مسلمانان در مکه جمع می‌شوند تا همبستگیِ خود را به همه‌ی دنیا نشان دهند. عیدِ قربان از عیده‌های بزرگِ ما مسلمانان است.

ترجمه :

عید الأضحی

كلّ عام، المسلمون المستطیعون، يذهبون من كل أنحاء الدّنيا لزيارة بيت الله. بيت الله أو الكعبة في مدينة مكة.

المسلمون في مكّة يؤدون مناسك الحج. مناسك الحجّ تستغرق عدة أيام. في أحد

تلك الأيام يضحون بخروف أو بعير أو بقرة في سبيل الله. لهذا سمي هذا اليوم عيد الأضحى.

كل سنة في هذا اليوم، يجتمع المسلمون في مكة كي يظهروا تضامنهم لجميع العالم. عيد الأضحى من أعيادنا الكبيرة نحن المسلمين.

ملاحظات :

مسلمانانِ مستطيع = مسلمانانی که استطاعت دارند.

کشورهایِ مقتدر = کشورهایِ که اقتدار دارند.

کارگرانِ باتجربه = کارگرانی که تجربه دارند.

افرادِ ثروتمند = افرادی که ثروت دارند.

مراسمِ حجّ = مناسک حجّ

برای همین است = به این علت است = به این سبب است.

تمرین :

اول - به سؤا‌های زیر جواب دهید :

۱ - قبله‌ی مسلمانان کدام است ؟ / کجاست ؟

۲ - مردم برای حجّ به کجا می‌روند ؟

۳ - کعبه در کدام شهر است ؟

۴ - چرا روزِ دهم ذی حجّه را عیدِ قربان نامیده‌اند؟

۵ - هدف از اجتماعِ مسلمانان در مکه چیست ؟

- ٦ - آیا تو به عربستان سعودی سفر کرده‌ای ؟
- ٧ - آیا تو برای حجّ به مکه رفته‌ای ؟
- ٨ - مسافرت از دمشق به مکه با ماشین چند روز طول می‌کشد؟
- ٩ - شهر مدینه به دمشق نزدیک تر است یا مکه ؟
- ١٠ - مسافرت با هواپیما بین دمشق و جدّه چند ساعت طول می‌کشد؟

***

دوم - جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید :

- ١ - المسلمون في مكة يؤدّون مناسك الحجّ .
- ٢ - المسلمون يظهرون تضامنهم في موسم الحجّ .
- ٣ - استيقظت في الساعة الثانية عشرة والنصف .
- ٤ - علّم بلدنا له ثلاثة ألوان .
- ٥ - قرأتُ شعرَ سعدي وحافظ الشيرازي .
- ٦ - هذه النوافذ والأبواب صنعت خلال ثلاثة أيام .
- ٧ - نحن نشترى الحليب دائماً من دكان جارنا .
- ٨ - كنت أستطيع أن أمشي خمسة كيلومترات .
- ٩ - أرسل الأنبياء لتوجيه البشر وسعادتهم .
- ١٠ - عيد الأضحى من الأعياد الكبيرة .
- ١١ - السفرُ من دمشق إلى جدة يستغرق ساعتين بالطائرة .
- ١٢ - سأسافر إلى حلب غداً بالطائرة .

- ١٣ - المسلمون في يوم عيد الأضحى يضحّون في سبيل الله .
- ١٤ - يسافر الحجاج بالسيارة أو الباخرة أو الطائرة .
- ١٥ - كان أصدقائي يمارسون الرياضة في الملعب .
- ١٦ - غداً سيكون إن شاء الله يوماً جيداً .
- ١٧ - هل ستتشرف بالحج في السنة القادمة ؟
- ١٨ - سأمارسُ الرياضة كل يوم .
- ١٩ - السفر من دمشق إلى جدة يستغرق ساعتين بالطائرة .
- ٢٠ - في الساعة السادسة ارتديتُ ملابسِي وخرجت من البيت.

* * *

سؤال مسعود

بچه ها مرتب و منظم در کلاس نشسته بودند. اما يك نفر خیلی مؤدب بود. او مسعود بود. بچه ها منتظر معلم بودند. آنها علوم داشتند. معلم علوم خیلی زود آمد و درس را شروع کرد. معلم درباره ی مسائل گوناگون صحبت می کرد. مسعود سؤال های زیادی از معلم علوم داشت، زیرا او به این درس خیلی علاقه داشت. ولی او جرأت پرسیدن سؤال هایش را نداشت. متأسفانه، مسعود مثل حمید خیلی خجالتی بود. او يك بار دستش را بالا برد و از معلم اجازه خواست. اما بلافاصله دستش را پایین آورد و گفت: «ببخشید، من سؤالی ندارم!».

(از دوره ی آموزش زبان فارسی با تغییر)

ترجمه :

سؤال مسعود

كان الأولاد قد جلسوا في قاعة الدرس بشكل مرتب ومنظم. لكن شخصاً واحداً كان مؤدباً كثيراً. كان هو مسعود. كان الأولاد ينتظرون المعلم. كان عندهم (درس) العلوم. جاء معلم العلوم مبكراً، وبدأ الدرس. كان المعلم يتحدث عن المسائل المختلفة. كان لدى مسعود أسئلة كثيرة من المعلم.

لأنه كان شديد الاهتمام بهذا الدرس. ولكن لم تكن لديه الجرأة على طرح أسئلته. للأسف، مسعود مثل حميد كان خجولاً جداً. رفع يده مرة واحدة وطلب الإذن من المعلم، لكنه سرعان ما أنزل يده، وقال: «عفواً، ليس لدي سؤال».

ملاحظات :

بچه ها: جمع بچه : الطفل، وتطلق على مجموعة الأولاد أو الشباب في اللغة الدارجة.

مرتّب ، منظم، مفصل، مكرّر .. مثل هذه الكلمات العربية تستعمل قيوداً للحال في الفارسية.

مؤدّب = با ادب.

درس علوم - درس ديني - درس رياضي - درس فيزيك - درس شيمي - درس
زيست شناسي^(۱) - درس زبان^(۲) ...
بلا فاصله = فوراً = سريعاً.

تمرين :

اول - به سؤالهای زیر پاسخ دهید :

۱ - بچه ها چگونه در کلاس نشسته بودند ؟

۲ - کدام يك از آنها خیلی مؤدّب بود ؟

۳ - بچه ها منتظر چه کسی بودند ؟

---

۱. الأحياء.

- ٤ - درس آنها چه بود ؟
- ٥ - مسعود به چه درسی خیلی علاقه داشت ؟
- ٦ - چرا مسعود جرأت پرسیدن سؤاهايش را نداشت ؟
- ٧ - آیا دانشجو باید جرأت پرسیدن سؤاهايش را داشته باشد ؟
- ٨ - آیا خجالت از طرح سؤال کار صحیحی است ؟
- ٩ - اگر بخواهی از معلم سؤال کنی آیا دستت را بالا می‌بری و از او اجازه می‌خواهی ؟
- ١٠ - مسعود به معلم چه گفت ؟

***

دوم - جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید :

- ١ - جلس الأولاد في قاعة الدرس بشكل مرتب ومنظم.
- ٢ - مسعود شديد الاهتمام بالدرس .
- ٣ - كان الطالب للأسف خجولاً جداً .
- ٤ - رفع يده مرة واحدة لكنه سرعان ما أنزل يده.
- ٥ - سأكون مسروراً إذا عاد أخي من السفر غداً .
- ٦ - سنتناول طعام الغذاء في البيت مع الأسرة .
- ٧ - هل تحب أن تأكل الفاكهة قبل الطعام ؟
- ٨ - أحب أن أقصّ عليك قصة .
- ٩ - هل تستطيع أن ترفع هذه الحقيبة ؟

- ١٠ - آمل أن يسود السلام والصفاء العالم .
- ١١ - لا تتكلم كثيراً ولا تضيع وقتك .
- ١٢ - أظن أن الجوُّ لن يكون غائماً غداً .
- ١٣ - كان الطلابُ ينتظرونَ المعلمَ .
- ١٤ - أخشى أن يحترق الطعام على الموقد الغازي .
- ١٥ - يجب أن تأكل تفاحة واحدة كل يوم .
- ١٦ - أقترح أن نقرأ بقية الدرس غداً .
- ١٧ - عدّد النقودَ وضَعُها في حقيبتك .
- ١٨ - اسمع نصيحة والدك ولا تخرج من البيت اليوم .
- ١٩ - باعَ السيد حسني سيارته بالأمس .
- ٢٠ - اطلب الإذن من المعلم .

***

بیماری سعید

دیروز سعید مریض شده بود. او سرما خورده بود. مرتب عطسه می‌کرد، گاهی هم سرفه می‌کرد. گلویش درد می‌کرد. او نزدیک سی و نه درجه تب داشت. سرانجام، سعید پیش از ظهر با مادرش به درمانگاه رفت. در درمانگاه چند نفر بیمار منتظر نشسته بودند. سعید به اطراف نگاهی کرد. یکی از بیماران دل‌درد داشت. بیمار دیگری منتظر دندان‌پزشک بود.

بعد از یک ربع، پرستار سعید را صدا کرد. سعید و مادرش به مطب دکتر رفتند. دکتر متخصص امراض داخلی بود. ابتدا، او چند سؤال از سعید کرد. سعید به همه‌ی سؤال‌های دکتر جواب داد.

سپس، دکتر فشار خون و نبض سعید را گرفت و او را به طور کامل معاینه کرد. در پایان، دکتر گفت: «مسئله‌ی مهمی نیست. یک سرماخوردگی ساده است. چند قرص وکپسول و یک شربت می‌نویسم. با این نسخه خوب خواهی شد.»

سعید و مادرش از دکتر خداحافظی کردند و از مطب خارج شدند. آنها داروها را از داروخانه گرفتند و به خانه برگشتند. در بین راه، سعید به مادرش گفت: «خوشحالم در دوران قدیم زندگی نمی‌کنم. چون در آن

هنگام، آدم ها با يك تب ساده می مردند.»

مادر سعید جواب داد: «بله، همین طور است. در آن زمان ها بیماری های زیادی شایع بود، مثل حصبه، سل، آبله، و انواع وبا. خوشبختانه، امروزه اغلب این بیماری ها یا از بین رفته اند یا خیلی کم شده اند»

سعید ادامه داد: «اما متأسفانه بیماری هایی مثل سرطان جانشین آن بیماری ها شده است و هر سال آدم های زیادی را به آن دنیا می فرستد. با این حال، مطمئنم در آینده علم پزشکی روش علاج این بیماری ها را هم کشف خواهد کرد.»

(از دوره ی آموزش زبان فارسی با تغییر)

ترجمه:

مرض سعید

كان سعيد قد مرض أمس. كان قد أصيب بالبرد. بشكل مستمر كان يعطس، وكان أحياناً يسعل أيضاً. كان بلعومه يؤلمه، وكانت حرارته تقرب من ٣٩ درجة. وأخيراً، ذهب قبل الظهر مع والدته إلى المستوصف.

في المستوصف كان قد جلس عدد من المرضى المنتظرين. ألقى نظرة على أطراف (المستوصف). أحد المرضى كان لديه ألم في القلب^(١)، ومريض آخر كان ينتظر طبيب الأسنان.

بعد ربع (ساعة). نادى الممرض (أو نادت الممرضة) سعيداً. ذهب سعيد وأمه إلى عيادة الطبيب. كان الطبيب متخصصاً في الأمراض الداخلية. في البداية سأل بعض الأسئلة. سعيد أجاب عن أسئلة الطبيب جميعها.

١. هذه هي الترجمة اللفظية ومؤداه: كان يشكو من ألم في معدته.

بعد ذلك، أخذ الطبيب ضغطه ونبضه (قاس ضغطه وجسّ نبضه). وفحصه بشكل كامل. في الخاتمة قال الطبيب: ليست (هناك) مسألة مهمّة. إصابة بسيطة بالبرد. أكتبُ لك وصفة فيها أسماء عدد من الأقراص وكبسول وشراب واحد، وبهذه الوصفة ستتحسّن.

ودّع سعيد وأمه الطبيب. وخرجا من العيادة. أخذوا الأدوية من الصيدلية. وعادا إلى البيت. في وسط الطريق قال سعيد لأمه: «أنا مسرور أني لا أعيش في العصر القديم. لأنه في تلك الأزمنة، كان الناس يموتون بحمّى خفيفة».

أجابت أم سعيد: «نعم، كذلك، في تلك الأزمنة كانت أمراض كثيرة شائعة، مثل الحصبة، والسل، والجذري، وأنواع الأوبئة. لحسن الحظ، أغلب هذه الأمراض اليوم، إما أن تكون قد زالت، أو أصبحت قليلة جداً».

واصل سعيد: «لكن مع الأسف (هناك) أمراض مثل السرطان قد حلّت محل تلك الأمراض، وفي كل سنة تدفع بكثير من الناس إلى ذلك العالم، مع ذلك، أنا واثق، أن علم الطب سيكشف في المستقبل، طريقة علاج هذه الأمراض».

ملاحظات:

مُرتَب = مُدام = پیاپی = پشت سرهم.

درمانگاه: مستوصف، بیمارستان: مستشفى، وفي النصوص العربية: مارستان.

بیمار: مريض. ستان: لاحقة للكلمات تعني: مكان. مثل: گلستان: محل الزهور.

بوستان: محل رائحة (العطور). والأخيران اسمان لكتابي الشاعر الإيراني سعدي

الشيرازي.

دکتر = پزشک : طبيب . دانشکده پزشکی: كلية الطب . علم پزشکی: علم الطب.

ساده : بسيط، وقد عُرِبَت إلى ساذج.

نسخه: كلمة عربية تعني : وصفة.

خدا حافظ: في أمان الله، تستعمل في التوديع، والتوديع نفسه: خدا حافظی.

جانشین : البديل، النائب.

تمرین :

اول- به سؤالهای زیر پاسخ دهید :

- ۱- بیماری سعید چه بود ؟
- ۲- او چند درجه تب داشت ؟
- ۳- سعید با مادرش کجا رفت ؟
- ۴- آنها در درمانگاه چه دیدند ؟
- ۵- دکتر چه کرد ؟
- ۶- دکتر پس از معاینه چه گفت ؟
- ۷- سعید و مادرش قبل از بازگشت به خانه چه کار کردند ؟
- ۸- در زمان قدیم چه بیماریهایی شایع بود ؟
- ۹- امروز چه بیماریهایی شایع است ؟
- ۱۰- آیا علم پزشکی روشِ علاجِ بیماریهایِ جدید را کشف خواهد کرد؟

***

دوم- جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید:

- ۱- أصیب سعید أُمس بالبرد.
- ۲- كانت حرارته تقرب من تسع وثلاثين درجة مئوية.
- ۳- ذهب قبل الظهر مع والدته إلى المستوصف.

- ٤- كان أحد المرضى ينتظر طبيب الأسنان.
- ٥- الممرضة نادت سعيداً.
- ٦- كان الطبيب متخصصاً في الأمراض الداخلية.
- ٧- جسّ الطبيب نبض المريض وفحصه بشكل كامل.
- ٨- كتب له وصفة وقال له: بهذه الوصفة ستتحسن صحتك.
- ٩- اشترى الأدوية من الصيدلية.
- ١٠- كان الناس في الماضي يموتون بمحمى خفيفة.
- ١١- علم الطب سيكشف في المستقبل طريقة علاج مرض السرطان.
- ١٢- يجب أن نكون نظيفين كي لا نمرض.
- ١٣- قاس الطبيب ضغط المريض.
- ١٤- الحصبة والسل والجذري أمراض شائعة في تلك الأيام.
- ١٥- مرض السرطان شائع هذه الأيام.
- ١٦- لم تكن له المرأة على طرح الأسئلة.
- ١٧- عفواً ليس لدي سؤال.
- ١٨- يجب تناول الطعام الجيد كي نبقي أصحاء.
- ١٩- يجب أن نكون مستعدين كي لا يطعم بنا الأعداء.
- ٢٠- السيد جابر أراد أن يعبر الشارع.

***

سوم - متن زیر را به عربی ترجمه کنید:

در ادبیات قدیم ماچه عربی و چه فارسی^(۱)، بحث دقیقی درباره انواع ادبی وجود ندارد. لفظ «ادب» به معنی وسیع آن استعمال می شود که^(۲)، همه موضوع های گوناگون^(۳) از لغت و صرف و نحو و معانی و بیان و تاریخ و جغرافیا و فلسفه و عرفان و حتی مباحث علمی رانیز در برمی گیرد^(۴)، اما گاهی مورد استعمال آن چنان محدود است که^(۵) تنها^(۶) شعر و بعضی گونه های نثر ادبی مانند مقامه ها شامل می شود.

---

۱. سواء في العربية أو الفارسية.

۲. «که» ادات ربط، وهنا تعني «بحيث».

۳. متنوع.

۴. در برمی گیرد: يستوعب.

۵. آن چنان محدود است که... : محدودة الى درجة بحيث...

۶. تنها: وحيد، لوحد، وهنا تعني «فقط».

بین دو دوست

- سلام علیکم.
- سلام علیکم /^(۱) علیکم السلام.
- حال شما خوب است (حال شما خوبه)^(۲) ؟
- سلامت باشید / الحمد لله / خوبم / بدنیستم^(۳).
- چه خبر ؟
- خبر تازه‌ای نیست^(۴) / خبری نیست.
- چه کار می‌کنی ؟
- مشغولم / مشغول درس و مطالعه / مشغول خانه‌داری^(۵).
- خانواده چه طورند (چه طورن) ؟
- آنها هم خوبند / سلام می‌رسانند^(۶) / بد نیستند (بدنیستن).
- چرا دیر آمدی ؟
- کارم زیاد بود / خیابانها شلوغ بود / تاکسی پیدا نمی شد .
- دیروز تلفن کردم (زدم)، در منزل نبودی.
- بله در منزل نبودم، به کوه^(۷) رفته بودم.
- چه خوب^(۸) ! خوش به حالت! همیشه به کوه می‌روی ؟
- هر هفته يك بار.

۱. بعد هذه العلامة (/) العبارات البديلة.

۲. هذه العبارات الموضوعية داخل الأقواس هي المستعملة باللغة الدارجة.

۳. لا بأس. (۴) - لا جديد. تازه کلمه فارسیه و عربت بکلمه: طازج.

۵. إدارة المنزل. (۶) - یسألون (۷) - الجبل. (۸) - للتعجب، مثل: چه زیبا! (للتعجب من شدة الجمال)، چه مشکل! (للتعجب من صعوبة الشيء)، چه ساده! (للتعجب من سذاجة شخص). وصیفة التعجب من: چه + اسم أو صفة.

- تنها یا باکسی ؟
- غالباً با دوستانم .
- ورزشِ خوبی است (ورزشِ خوبیه).
- بله بهترین ورزش است.
- چند ساعت در کوه می مانید؟
- سه چهار ساعت.
- وسطِ راه استراحت می کنید ؟
- نه يك سره کوه نوردی^(۱) می کنیم^(۲) ؟
- خسته نمی شوید (خسته نمی شید) ؟
- چون عادت کردیم خسته نمی شویم .
- می توانم (می توئم) هفته آینده با شما بیایم (بیام) ؟
- بله حتماً، خوشحال می شویم (می شیم).
- متشکرم، چه وسایلی برای کوهنوردی لازم است (لازمه) ؟
- هیچ، فقط کفش ورزشی^(۳) و لباس مناسب.
- وعده، کی و کجا باشد (باشه)؟.
- ساعت پنج صبح، در میدان^(۴) تجریش.
- بسیار خوب ، به امید دیدار.
- به امید دیدار خدا حافظ.
- خدا حافظ / به سلامت.

۱. کوهنوردی: کوه + نوردی (از مصدر نوردیدن به معنی طی کردن).

۲. لا ، تشلق الجبل بشكل مستمر.

۳. حذاء رياضة. ۴. ساحة.

تمرین :

اول - مکالمه‌ی این درس را با دوست تمرین کن .

***

دوم - جمله‌های زیر را تکرار کنید و معادل عربی آنها را ذکر نمایید:

۱- من بد نیستم، شما خوبید؟

۲- سلام برسان.

۳- چرا دیر آمدی؟

۴- وسیله پیدا نمی‌شد.

۵- چقدر خیابان شلوغ بودا!

۶- در منزل نبودی؟ کجا رفته بودی؟

۷- هفته‌ای يك بار به کوه می‌روم.

۸- تنها رفتی یا با کسی؟

۹- خسته نباشی^(۱).

۱۰- چه خوب، خوش به حالت.

***

---

۱. يقابلها بالعربية: الله يساعدك، أو: يعطيك العافية.

سوم- متن زیر را به فارسی ترجمه کنید:

حکیم عمر خیام نیشابوری نزد معاصرانش به حکمت و فلسفه و ریاضی و طبّ و نجوم معروف بود. محل تولّدش نیشابور، و در قرن پنجم و اوایل قرن ششم زندگی کرده است. سال وفاتش پانصد و هفده هجری قمری است. مقبره‌اش، در کنار شهر نیشابور، زیارتگاه^(۱) ادب دوستان^(۲) است.

خیام اندیشه‌ها^(۳) و تأملات فلسفی خود را در قالب اشعاری کوتاه به نام رباعی سروده است^(۴).

فیتز جرالد، شاعر معروف انگلیس رباعیات خیّام را به زبان انگلیسی ترجمه کرده است. این رباعیات بارها^(۵) به زبان عربی نیز ترجمه شده است.

---

۱. مزار.

۲. محبّو الادب.

۳. افکار.

۴. سرود؛ آنشد.

۵. بارها؛ مرّات. يك بار: مرّة واحدة.

گفت‌وگوی يك سوری و يك ایرانی

- ببخشید^(۱) آقا، شما ایرانی هستید ؟
- بله من ایرانی‌ام.
- می‌توانم (می‌تونم) چند سؤال از شما بکنم ؟
- بله بفرمایید.
- هدف شما از مسافرت به سوریه چیست ؟
- زیارت و سیاحت.
- ممکن است (ممکنه) توضیحات بیشتری بفرمایید^(۲).
- بله، چشم^(۳)، سوریه دارای زیارتگاههای شخصیت‌های بزرگ اسلام است که مشهورترین آنها مرقد حضرت زینب علیها السلام است. همچنین سوریه دارای اماکن سیاحتی فراوانی^(۴) است، مانند اماکن سیاحتی شهر حلب و شهر لاذقیه به‌علاوه‌ی اماکن سیاحتی پایتخت.
- از موزه دیدن^(۵) کردید / کرده‌اید ؟
- بله از موزه‌ی آثار باستانی^(۶) دمشق دیدن کردم . بسیار جالب بود.

۱. ببخشید: اعدرنی، عفواً.

۲. بفرما: تفضل، و مخاطب المفرد بلفظة الجمع للاحترام. توضیحات بیشتری بفرمایید: تفضل بتوضیحات أكثر.

۳. چشم: عین، وهنا تعني: من عيني، علی عيني.

۴. فراوان: زیاد.

۵. المتحف.

۶. الآثار القديمة.

- چه چیز در آنجا برای شما جالب بود ؟
- قدمت این آثار، که نشان دهنده‌ی^(۱) عمق تاریخی کشور سوریه است.
- ببخشید آقا^(۲) اسم من علی حلبی است، اسم شما چیست ؟
- جواد جعفری. خوب از فرصت استفاده کنم، از شما بپرسم فارسی را کجا یاد گرفتید ؟
- در مرکز آموزش زبان فارسی دانشگاه.
- آیا در دانشگاه‌های سوریه مرکز آموزش زبان فارسی وجود دارد؟
- بله، علاوه بر تدریس زبان فارسی در گروه‌های عربی و تاریخ، در هر دانشگاه مرکز آموزش زبان فارسی وجود دارد، کلیه‌ی افراد دانشگاهی و غیر دانشگاهی می‌توانند در آن تحصیل کنند.
- هدف‌تان از آموزش زبان فارسی چیست ؟
- زبان فارسی زبان دوم جهان اسلام است (اسلامه). و محقق در تاریخ، فلسفه، عرفان و تاریخ علوم اسلامی نیاز به این زبان دارد (داره).
- علاوه بر این ما روابط بسیار خوبی با ایران در کلیه‌ی زمینه‌ها داریم و ایران کشور دوست و برادر ماست به همین علت زبان فارسی برای ما اهمیت فراوان دارد (داره).
- بسیار خوب. می‌دانی (می‌دونی) که ماهم برای زبان عربی اهمیت زیادی قائلیم^(۳). در کلیه‌ی مراحل تحصیلی زبان عربی تدریس می‌شود (میشه)، و در دانشگاه‌های ایران زبان عربی تا مرحله‌ی دکتری تدریس می‌شود.

۱. نشان داد: أشار، بین. نشان دهنده: اسم فاعل أي: مبین.

۲. عفواً ایها السید.

۳. اهمیت قائل است: يعبر أهمية.

□ بَلِه می‌دانم (می‌دانم)، در قانون اساسی^(۱) شما به تدریس زبان عربی تأکید شده است.

■ بَلِه همین طور است، زیرا زبان عربی زبان دین ماست، و مکمل زبان فارسی است.

□ ببخشید خیلی وقتتان را گرفتم.

■ خواهش می‌کنم^(۲)، خوشحال شدم، فرصت بسیار خوبی بود.

□ به امید دیدار.

■ به امید دیدار . خدا حافظ.

تمرین :

اول - مکالمه‌ی این درس را با دوست تمرین کن .

***

دوم - جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید :

۱ - أصیب سعید أمس بالبرد .

۲ - كانت حرارته تقرب من تسع وثلاثين درجة مئوية .

۳ - ذهب قبل الظهر مع والدته إلى المستوصف.

۴ - كان أحد المرضى ينتظر طبيب الأسنان.

۵ - الممرضة نادت سعيداً .

---

۱. الدستور.

۲. أرجو، وهنا بمعنى: عفواً.

- ٦ - كان الطبيب متخصصاً في الأمراض الداخلية.
- ٧ - جسّ الطبيب نبض المريض وفحصه بشكل كامل .
- ٨ - كتب له وصفة وقال له : بهذه الوصفة ستتحسن صحتك.
- ٩ - اشترى الأدوية من الصيدلية .
- ١٠ - كان الناس في الماضي يموتون بمحمى خفيفة .
- ١١ - علم الطب سيكشف في المستقبل طريقة علاج مرض السرطان.
- ١٢ - يجب أن نكون نظيفين كي لا نمرض .
- ١٣ - قاس الطبيب ضغط المريض .
- ١٤ - الحصبة والسل والجذري أمراض شائعة في تلك الأيام .
- ١٥ - مرض السرطان شائع هذه الأيام .
- ١٦ - لم تكن له الجرأة على طرح الأسئلة.
- ١٧ - عفواً ليس لدي سؤال .
- ١٨ - يجب تناول الطعام الجيد كي نبقى أصحاء .
- ١٩ - يجب أن نكون مستعدين كي لا يطعم بنا الأعداء .
- ٢٠ - السيد جابر أراد أن يعبر الشارع.

***

گفت‌وگوی پدر و فرزند

- سلام علیکم.
- علیکم السلام پسر، حالت چه طور است (چطوره) ؟
- خوبم، بابا با اجازه !
- کجا ؟
- می‌خواهم (می‌خام) بادوستانم فوتبال بازی کنم.
- بسیار خوب، مواظب خودت باش.
- چشم.
- راستی، یادم رفت از تو سؤال کنم چرا دیروز بعد از ظهر منزل نبودی ؟
- در کتابخانه مشغول مطالعه بودم.
- درس می‌خواندی ؟
- نه ، درباره يك (یه) موضوع تحقیق می‌کردم.
- درباره‌ی چه موضوعی ؟
- درباره‌ی تاریخ روابط ایران و عرب.
- چه موضوع خوبی! حالا چرا به فکر این موضوع افتادی ؟
- چند سؤال برای من در این زمینه مطرح است (مطرحه):
- اولاً - چرا فاتحان عرب توانستند (توانستند) به راحتی سراسر ایران را (رو) فتح کنند.

ثانیاً - چرا مردم ایران به سرعت مسلمان شدند؟

ثالثاً - چرا دانشمندان و ادبای ایرانی به زبان عربی توجه کردند و به گسترش آن خدمت کردند؟

■ خوب به چه نتیجه ای رسیدی ؟

□ هنوز مطالعه می کنم.

■ من در این زمینه مطالعات زیادی دارم.

□ جدی؟! چه خوب! به نتایجی هم رسیده ای ؟

■ بله، مطلب برای من کاملاً واضح است (واضح).

□ می توانی (می توانی) خلاصه ی مطلب را بگویی ؟

■ مردم ایران فتح اسلامی را (رو) به عنوان اشغال تلقی نکردند، بلکه به

فاتحان به عنوان حاملان پیام رهایی بخش اسلام نگاه کردند و اسلام را

به عنوان دین مبارزه با طاغوت و استبداد و دین تحقق کرامت عزّت

و شخصیت انسان شناختند.

□ دلیلی برای این موضوع دارید (دارین) ؟

■ بله، کلیه مدارك تاریخی نشان می دهد (نشان می ده) که ایرانیان با فاتحان

همکاری کردند و کلیه ی حوادث پس از فتح نشان می دهد (می ده) که

اسلام در ایران با شمشیر وارد نشد بلکه از راه دها وارد شد. گرویدن

میلیون ها ایرانی به دین مبین اسلام و خدمت به این دین و به زبان این

دین و به علوم این دین همه و همه نشان می دهد (می ده) که ایرانیان

اسلام را با جان و دل پذیرفتند و بادیگر مسلمانان جهان يك امت

واحد اسلامی را تشکیل دادند.

□ مطالب جالبی می‌فرمایید، اما دیر شده با اجازه باید بروم، دوست دارم ادامه مطالب را شب بشنوم.

■ بسیار خوب (خُب) برو به امان خدا، بازهم سفارش می‌کنم: مواظب خودت باش.

تمرین :

اول- مکالمه‌ی این درس را با دوستت تمرین کن .

***

دوم- جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید:

- ۱- أريد أن لعب كرة القدم مع أصدقائي.
- ۲- راقب نفسك.
- ۳- نسيت أن أسألك سؤالاً.
- ۴- كنت مشغولاً في المطالعة حول تاريخ العلاقات بين إيران والعرب.
- ۵- الفاتحون العرب استطاعوا أن يدخلوا إيران بسهولة.
- ۶- اهتمّ الأدباء والعلماء الإيرانيون باللغة العربية.
- ۷- الإيرانيون خدموا اللغة العربية.
- ۸- ماهي النتيجة التي توصلت إليها.
- ۹- طالعت كثيراً في حقل التاريخ الاسلامي.

- ١٠- لم يكن الفتح الاسلامي احتلالاً.
- ١١- الفاتحون كانوا حاملين لنداء الاسلام التحرري.
- ١٢- الاسلام دين محاربة الطاغوت والاستبداد.
- ١٣- ديننا دين تحقيق كرامة الانسان وعزّته وشخصيته.
- ١٤- الايرانيون قبلوا الاسلام بكل قلوبهم.
- ١٥- المسلمون جميعاً يشكلون أمة إسلامية واحدة.

***

يك گفتگوی تلفنی

- ياسر : الو، سلام سعيد، من ياسر هستم.
- سعيد : سلام ياسر، حالت چه طور است؟
- ياسر : من خوبم، تو چه طوری؟ امروز به مدرسه نیامدی!
- سعيد : نه. امروز صبح حالم خوب نبود. سرم درد می کرد. کمی تب داشتم.
- ياسر : تب؟ برای چی؟ دکتر رفتی؟
- سعيد : آره^(۱). پیش از ظهر رفتم دکتر. سرماخورده بودم.
- ياسر : اا! سرما خوردگی! پس مهم نیست.
- سعيد : دکتر گفت ناراحتی موقتی است و به زودی برطرف می شود^(۲).
- ياسر : همین طور است. الآن حالت چه طور است؟
- سعيد : بهتر هستم. فقط سرفه می کنم. راستی^(۳)، امروز در مدرسه چه کار کردید؟
- ياسر : معلم های فارسی و تاریخ درس جدید دادند. ریاضی را هم دوره کردیم.

۱. آره = بله = آری: نعم.

۲. بر طرف شد: زال.

۳. راستی: الصدق، وهنا تعني: أخبرني.

- سعید : پس از ریاضی عقب نیفتادم^(۱).
- یاسر : نه، فکر نمی‌کنم. فردا می‌آیی؟
- سعید : آره. تا فردا صبح خوب می‌شوم.
- یاسر : خوشحالم. خوب، فردا منتظرت هستم. کاری نداری؟
- سعید : نه. از تلفنت ممنون هستم.
- یاسر : خواهش می‌کنم. وظیفه‌ام بود. خدا حافظ.
- سعید : خوشحالم کردی. خدا حافظ.

(از دوره‌ی آموزش زبان فارسی با تغییر)

تمرین :

اول- مکالمه‌ی این درس را با دوستت تمرین کن .

***

دوم- جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید:

- ۱- ذهب إلى الطبيب.
- ۲- وعكة مؤقتة وستزول بسرعة.
- ۳- وكيف حالك الآن؟
- ۴- راجعنا الرياضيات.
- ۵- أنا مسرور، غدا في انتظارك.

---

۱. عقب افتاد : تخلف.

- ٦- أية خدمة؟
٧- أبداً، إنه واجب.
٨- أشكرك على اتصالك الهاتفي.
٩- أردت أن أذهب الى عيادة الطبيب.
١٠- ربّما أراك غدا.
١١- آمل أن تقبل دعوتي.
١٢- أقترح أن ندرس في المكتبة.
١٣- هل تستطيع أن تساعدني؟
١٤- هل الجوّ غداً غائم أو مشمس؟
١٥- هل تتخرّج في العام القادم؟

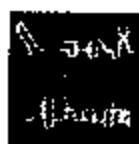
***

فهرست

مقدمه	۵
درس اول / جمله اسمیه	۹
درس دوم / مضاف و مضاف الیه - صفت و موصوف	۱۹
درس سوم / ضمائر	۲۷
درس چهارم / ضمیر	۳۷
در پنجم / اعداد - ظروف	۴۵
درس ششم / اعداد ترتیبی	۵۵
درس هفتم / مالکیت - تفضیل	۶۱
درس هشتم / ماضی ساده	۶۷
درس نهم / فعل مضارع حال	۷۱
درس دهم / مفعول	۷۵
درس یازدهم / فعل امر	۸۱
درس دوازدهم / مضارع التزامی	۸۷
درس سیزدهم / ماضی استمراری	۹۳
درس چهاردهم / ماضی بعید	۹۹
درس پانزدهم / فعل مجهول	۱۰۷
درس هفدهم / آینده	۱۱۳
درس هجدهم / خدا	۱۱۹
درس نوزدهم / پیغمبر	۱۲۳
درس بیستم / معلم	۱۲۷
درس بیست و یکم / عید قربان	۱۳۱
درس بیست و دوم / سؤال مسعود	۱۳۵
درس بیست و سوم / بیماری سعید	۱۳۹
درس بیست و چهارم / بین دو دوست	۱۴۵
درس بیست و پنجم / گفتگوی یک سوری و یک ایرانی	۱۴۹
درس بیست و ششم / گفت و گوی پدر و فرزند	۱۵۳
درس بیست و هفتم / یک گفتگوی تلفنی	۱۵۷

مجموعه کتاب‌های آموزش زبان فارسی برای عرب‌زبانان با بهره‌گیری از تجربیات و شیوه‌های آموزش زبان دوم می‌کوشد زبان فارسی را آموزش دهد. این مجموعه شامل پنج کتاب است که در پنج سطح (از مبتدی تا پیشرفته) برای مخاطبان عرب‌زبان تهیه شده و کوشش شده است تا با استفاده از زبان عربی در شرح معانی و مشترکات موجود میان زبان فارسی و عربی، آموزش زبان فارسی برای عرب‌زبانان سهل و آسان شود.

Alhoda

انتشارات بین‌المللی الهدی

www.al-hoda.org

Email: alhoda@icro.org

ISBN 964 - 439 - 023 - 7

آموزش زبان فارسی برای عرب زبانان (۱)

دکتر محمد علی آذرشب